

Протокол	<p align="center">Седмо официално заседание на КН на ОПРР 1-2 декември 2010 г. 09:00 ч. Хотел Риу Правец Голф и Спа, гр. Правец</p>
Предмет:	<p>Седмо официално заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма "Регионално развитие" 2007 – 2013г.</p>
Участници:	<p>Росен Плевнвлиев, МРРБ Томислав Дончев, МС Лиляна Павлова, МРРБ Деница Николова, МРРБ Ирина Захариева, МРРБ Боряна Войчева-Ненкова, МРРБ Тамара Кулева, МРРБ, СЦР Антонина Дончева, МРРБ, СИР Ели Воденичарова, МРРБ, ЮЦР Николай Николов, МРРБ, ЮИР Антоанета Зарева, МРРБ, ЮЗР Радмила Котева, АПИ Владимир Макариев, МТИТС Филип Крумов, МИЕТ Анри Дончев, МИЕТ Иво Маринов, МИЕТ Малина Крумова, МОСВ Галя Савова, МТСП Севелина Игнатова, МФ Арсений Георгиев, МС Таня Петрова, МЗХ Диян Цветков, МОМН Ангел Ангелов, МК Десислава Димитрова, МЗ Соня Костова, МФВС Явор Стоянов, МС Богдана Чичкова, МС Пламена Михайлова, МС Гергана Митрева, МС Иван Илков, МС Цветан Нанов, НСИ Катерина Чушева, ИАРА Николай Нанков, РСР, СЗР Валентин Василев, РСР, СЦР Данчо Симеонов, РСР, СИР Райчо Данаилов, РСР, ЮЦР Марин Кавръков, РСР, ЮИР Румен Рашев, НСОРБ Здравко Сечков, ФРМС Илиана Филипова, БАРДА</p>

	<p> Иван Бойков, КРИБ Стефан Василев, АИКБ Мирослава Методиева, БТПП Мишо Настев, ССИ Емил Димитров, КТ "Подкрепа" Любен Татарски, НС Стоян Георгиев, МИЕТ Иван Господинов, МЗ Тонка Милева, МК Мария Божкова, Столична Община Светлана Ломева, Асоциация за развитие на София Христо Парашкевов, МФ Силвия Георгиева, НСОРБ Анжелина Тотева, МС Божидар Йотов, АПИ Николина Чапанова, АПИ Гергана Мантаркова, КРМГ България Живомира Гайдова, КРМГ България Антоанета Нейкова, КРМГ България Реналдо Мандметс, ЕК Яна Трост, ЕК Цвятко Великов, ЕК Йордан Татарски, МРРБ Снежина Славчева, МРРБ Елица Николова, МРРБ Иван Попов, МРРБ Мария Станевска, МРРБ Виолетка Донева, МРРБ Вержиния Милева, МРРБ Диляна Микова, МРРБ Янита Биразова, МРРБ Милена Атанасова, МРРБ Силвия Бончева, МРРБ </p>
Протокол:	Янита Биразова, МРРБ
Въведение:	
<p>Шестото официално заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г. (КН на ОПРР) се проведе в Хотел Риу Правец Голф и Спа, гр. Правец. Присъстваха членове на КН на ОПРР, в това число представители на министерства, агенции, държавни ведомства, сдружения на общини, регионални съвети за развитие и социално-икономически партньори, наблюдатели от Европейската комисия, както и представители на ГД "Програмиране на регионалното развитие" към МРРБ – Управляващ орган на ОПРР и Секретариат на КН.</p>	

Откриване на заседанието и приветствие от г-н Росен Плевнелиев, министър на регионалното развитие и благоустройството, приветствие от г-н Томислав Дончев, министър по управление на средствата от ЕС и приветствие от г-жа Яна Трост, представител на ГД "Регионална политика" в ЕК

Г-жа **Лиляна Павлова** приветства участниците в седмото заседание на Комитета за наблюдение на ОПРР с добре дошли, благодари за участието им и даде думата на г-н Росен Плевнелиев.

Г-н **Росен Плевнелиев** сподели своята радост от присъствието на всички членове и гости на заседанието на КН. Той отбеляза, че ОПРР е програма, която се развива с изключителни темпове и това се дължи на всички присъстващи – на институциите, на партньорите, които в дух на разбирателство взимат най-добрите решения за правилното изпълнение на програмата. Г-н **Плевнелиев** подчерта, че от старта на програмата до момента са обявени 33 схеми на стойност над 2 400 млн.лв., което представлява 76% от целия наличен ресурс. Ускореният темп на договаряне и плащания са доказателство за успешното функциониране на системите за управление и контрол, както и на всички предприети мерки за максимално опростяване на процедурите. Общините и останалите бенефициенти продължават да бъдат все по-активни. Получените проектни предложения към момента са 1372 бр., а сключените договори - 417, като предоставената безвъзмездна помощ е 1 531 млн.лв., което представлява 49 % от целия ресурс на програмата. Г-н **Плевнелиев** отбеляза, че до края на 2010 г. се планира да бъдат сключени общо 490 договора, като размерът на безвъзмездната помощ следва да достигне 1,7 млрд.лв., което възлиза на 54 % от бюджета на ОПРР. Г-н **Плевнелиев** каза, че до края на 2011 г. се планира процентът на договаряне да достигне 85%, а размерът на договорените средства да бъде над 2,7 млрд.лв. Положените усилия за облекчаване на плащанията по проектите вече дават резултат и към момента са разплатени 321 млн.лв., което е 21 % от размера на договорените средства. Към края на 2011 г. се планира размерът на плащанията към бенефициенти да достигне около 1 млрд.лв., което ще бъде около 26 % от бюджета на програмата. Г-н **Плевнелиев** уточни, че договорените и разплатени средства през 2010 г. са повече от заложеното в началото. През 2010 г. е отбелязан и значителен напредък по ключови проекти на ОПРР, а именно подкрепата на процеса за деинституционализация на децата; проектите за ремонт и рехабилитация на второкласни и третокласни пътища с общ размер на средствата от 501 млн.лв.; с подкрепата на инициативата JASPERS се подпомага разработването на големи проекти за интегриран градски транспорт в седемте големи града на България, като беше договорен и пилотният проект за гр. Бургас на стойност от 110 млн.лв. От 19 октомври 2010 г. реално се изпълнява и инициативата JESSICA, чрез Холдингов фонд в рамките на ЕИБ. За успешното изпълнение на тази инициатива ще се насърчи прилагането на политиката за градско развитие на България, като се подпомогне финансирането на иновативни, интегрирани и икономически обосновани проекти; ще се допринесе за създаването на реални публично-частни партньорства; ще се повиши спадналият през последните години инвеститорски интерес към България и ще се увеличи достъпът на българския бизнес до кредити, дялово участие и банкови гаранции за инвестиции в градските райони. Г-н **Плевнелиев** каза, че е стартирала и процедура за подкрепа за разработването и изпълнението на интегрирани градски планове за 36-те центъра на градски агломерации, като те ще доведат до ново измерение в развитието на българските градове и ще се превърнат не само в инструмент, но и в

двигател на напредък и икономически растеж. До момента има 71 успешно приключили проекта, от които могат да бъдат установени добри и не толкова добри практики. Реално финансираните по ОПРР проекти носят качество, подобряват се с всеки изминал ден, носят и изключително положителна промяна за общините и регионите. Независимо от обстоятелството, че вниманието е насочено към успешното изпълнение на програмата, вече се работи и в посока програмиране за следващия програмен период. За да се получат повече средства за следващия период, трябва още от сега да се мисли за обхвата на политиката за регионално развитие, за укрепване на местния капацитет, за управление на програми и проекти, за приоритизиране на проблемните области, за тяхното фокусиране и качествено пазарно остойностяване. Г-н **Плевнелиев** подчерта, че от тази гледна точка МРРБ съвместно с подкрепата на МС и лично на министър Дончев е амбицирано да бъде едно от първите министерства, което ще стартира процеса на програмиране, за да може бъдещата оперативна програма да бъде още по-добра. Той пожела успешна работа на членовете и гостите на КН на ОПРР.

Г-жа **Лиляна Павлова** благодари на г-н Плевнелиев и даде думата на г-н **Томислав Дончев**.

Г-н **Томислав Дончев** заяви, че за да има работеща инициатива, в случая ОПРР, в никакъв случай не е достатъчно да има само добра нормативна база и наличие на капацитет. За да има ефект от работата е необходимо процесите да имат лидер, който да води напред и хората, работещи пряко или опосредствано с оперативната програма, за да имат достатъчна мотивация. Що се отнася до ОПРР трябва да се отбележи, че всичко това го има заедно. Освен чисто формалните изисквания като правила, екип, има и лидерство, а също и достатъчно мотивация. Г-н **Дончев** посочи, че ОПРР е важна не само защото в сравнение с всички останали инструменти демонстрира един изключителен темп. Тя е важна и по друга причина, а именно, че е аргумент и доказателство за всички останали, че България може. Той подчерта, че през последните месеци ОПРР е флагман на реформата, която управляващите в България се опитват да осъществят по отношение на управление на средствата от ЕС, като УО на ОПРР води отворен и честен диалог с всички заинтересовани страни, с акцент върху приоритета, че средствата трябва да бъдат предоставени най-бързо на този, който има нужда от тях, за постигането на съответните цели. Г-н **Дончев** обърна внимание на обстоятелството, че ОПРР дава част от най-видимите резултати и освен преките ползи, които могат да бъдат измерени със сложната система от индикатори, програмата предоставя възможност на гражданите да разберат какво представляват средствата от ЕС. Някои от тях имат възможност да получават материален пример за това всеки ден. По-важно обаче е друго, което е заявка за дългосрочен резултат от усилията ни, а именно че ОПРР работи в сложен междуинституционален контекст и в този смисъл усилията, които УО полага за преодоляването му не са достатъчни, за да има добър резултат. Този резултат нямаше да бъде постигнат без всички гаранции за добра междуведомствена координация и съвместна работа на МРРБ с много други структури от държавната администрация, като МЗ, МТСП, няколко държавни агенции и голяма част от общините. Г-н **Дончев** уточни, че без волята, подготовката и активността на общините не бихме отчели тези добри резултати. Той отбеляза, че ОПРР мисли за бъдещето и не бива да се действа прибързано. Стартирал е процес на стратегическо планиране, на анализ, изготвяне на конкретна концепция и предложения за структури, които да отговарят за средствата от ЕС за следващия програмен период. Г-н **Дончев** пожела ползотворна работа на членовете на КН на ОПРР.

Г-жа **Лиляна Павлова** благодари за добрите думи и високата оценка от

името на целия екип на УО на ОПРР и изрази надежда, че в бъдеще работата по програмата ще става все по-добра и ще има стабилен темп на развитие. Тя даде думата на г-жа **Яна Трост**.

Г-жа **Яна Трост** изрази удовлетворението на ЕК от постигнатите добри резултати по програмата, а именно повече от 50 % сключени договори, 80 % разплатени средства и 5 % сертифицирани към ЕК средства. Сертифицираните средства са относително малко, но от исканията за плащане е видно, че повече средства ще бъдат предоставени на България. Според ЕК ако УО продължи с този темп на договориране и разплащане, в края на програмния период всички средства ще бъдат усвоени. Г-жа **Трост** отбеляза навлизането в период на отчитане на добре изпълнените проекти и постигнатите добри резултати, засягащи местните власти. От друга страна е време да се повишат мониторингът и контролът върху изпълнението на проектите. УО на ОПРР не трябва да се колебае да промени системата, ако това ще доведе до по-добри резултати при изпълнението на проектите. Г-жа **Трост** заяви, че преди две седмици в ЕК е получен първият голям проект по програмата за интегриран градски транспорт на гр. Бургас и той вече е даден за вътрешно съгласуване. По отношение на искането за модификация на програмата, вследствие на взетите решения на предходното заседание на КН, съгласувателните процедури са положителни, но все още няма окончателно решение. В последните месеци сериозен прогрес е направен по отношение стратегията за финансиране на здравните институции и много скоро ще бъде постигнато съгласие относно общинските болници. Г-жа **Трост** изказа поздравления към участниците в процеса на деинституционализация в България, въпреки че до момента той все още е поставен само теоретично, но неговата подготовка изисква усилия от институциите, които доказаха че могат да работят съвместно. По отношение на ОПРР, ЕК очаква резултати свързани с т.нар. полюси на растеж, очакват се повече проекти от големите градове, което е и една от основните цели на програмата. Г-жа **Трост** подчерта, че ЕК знае за стартирането на процеса на програмиране за следващия програмен период 2014-2020 г. и каквито и решения да се вземат за централизиране на системата, за ЕК е важно да се намери правилният начин да се съвместят интересите на всички участници на централно и регионално ниво във всички фази на процеса на изпълнение на програмата.

Г-жа **Лиляна Павлова** благодари за добрата оценка и допълни, че по време на заседанието ще има възможност да се обсъдят повдигнатите въпроси и да се вземат най-добрите решения.

Приемане на протокола от шестото заседание на Комитета за наблюдение

По първа точка от дневния ред, *Приемане на протокол от шестото заседание на КН на ОПРР*, г-жа Лиляна Павлова посочи, че след предварителното му изпращане за съгласуване и отразените коментари и бележки, протоколът е бил изпратен в окончателния му и ревизиран вариант до всички членове на КН. Допълнителни коментари и бележки не бяха направени и протоколът бе приет единодушно.

Взети решения:

Решение 1:

КН приема протокола от шестото заседание на КН на ОПРР.

Приемане на промени във Вътрешните правила за работа на Комитета за наблюдение по ОПРР

По втора точка от дневния ред, *Приемане на промени във вътрешните правила за работа на КН на ОПРР*, г-жа **Лиляна Павлова** обяви, че промените касаят включване в състава на КН на представители на Министерство на вътрешните работи. Предложението е на основание чл. 8, ал. 3, т. 2 от Постановление № 182 от 21 юли 2006 г. за създаване на комитети за наблюдение на Националната стратегическа референтна рамка и Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз и във връзка с чл. 6, ал. 7 от Закона за министерство на вътрешните работи като член/ове с право на глас в Комитета за наблюдение да бъдат включени представители на Министерство на вътрешните работи, и в тази връзка се предлага в чл. 3, ал. 1 от Вътрешните правила за работа на КН на ОПРР да се създаде нова т. 13 със следния текст - "Министерство на вътрешните работи", като съответно се промени и номерацията на следващите точки. По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието.

Взети решения:

Решение 2:

В чл. 3, ал. 1 от Вътрешните правила за работа на КН на ОПРР се създава нова т. 13 със следния текст - "Министерство на вътрешните работи", като съответно се променя номерацията на следващите точки.

Информирание на членовете на КН за допълненията и подобренията извършени в Годишния доклад за изпълнение на ОПРР за 2009 г.

По следваща точка от дневния ред, *Информирание на членовете на КН за допълненията и подобренията извършени в Годишния доклад по изпълнение на ОПРР за 2009 г.*, г-жа **Лиляна Павлова** уточни, че докладът е приет на предишното заседание на КН, след което е изпратен на ЕК за съгласуване. Получените от ЕК коментари са отразени и чрез следващата презентация ще бъдат предоставени на членовете на КН. Тя даде думата на г-жа **Деница Николова**.

Г-жа **Деница Николова** благодари на екипа на УО за положените усилия и за постигнатия напредък в изпълнението на програмата и подчерта, че зад всяка цифра стоят огромните усилия на много хора. Благодарил също така и на Ръководителя на УО за подкрепата при изпълнението на програмата. Г-жа **Деница Николова** допълни, че Годишният доклад е изпратен за съгласуване в ЕК в края на юни 2010 г., като получените коментари са свързани с детайлизиране на индикаторите по програмата, т.е. това, което е отчетено през годината. Детайлизирането на постигнатите резултати е направено чрез допълнителна обосновка за причините довели до възпрепятстване постигането на заложените цели. Всички получени коментари са отразени и след повторно съгласуване докладът е одобрен и ще бъде поставен на сайта на програмата. Г-жа **Деница Николова** изрази надежда на следващото заседание на КН да бъдат отчетени добри резултати и индикаторите за постигане на целите да бъдат по-ясни и видими.

Представяне на напредъка в изпълнението на ОПРР към декември 2010 г. и

предизвикателствата за новия програмен период 2014-2020 г.

По следващата точка от дневния ред, *Представяне на напредъка в изпълнението на ОПРР към декември 2010 г. и предизвикателствата за новия програмен период 2014-2020 г.* г-жа **Лиляна Павлова** каза, че отворените до момента схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са на стойност 2,4 млн.лв., което е 76% от бюджета на програмата, а получените проектни предложения са над 1 300. Броят на сключените договори е 417 в размер на 1 531 млн.лв., което е 49% от програмата. Г-жа **Павлова** отбеляза, че изводите от тези цифри са два – вижда се какъв е финансовият ангажимент за изработването на големия брой проекти, което отнема много време, труд и ресурс. Част от подадените проектни предложения не са одобрени или са одобрени, но нефинансирани поради изчерпване на наличния финансов ресурс. Неодобрените проектни предложения не могат да бъдат финансирани, въпреки че в тях е инвестирано, защото не отговарят на изискванията, но е възможно да бъдат преработени и да намерят своята реализация при наличие на свободен финансов ресурс. Имайки предвид обстоятелството, че България трябва да докаже готовността си за следващия програмен период, има значителен брой проекти, които могат да бъдат преработени и предложени за финансиране. От друга страна са налице одобрени проекти, за които няма свободен финансов ресурс и има готовност при установен риск някоя от приоритетните оси да не бъде реализирана, по една или друга причина, да се реалокира ресурс в рамките на останалите приоритетни оси. Г-жа **Лиляна Павлова** уточни, че проектите, за които не достига финансов ресурс са преди всичко общински проекти свързани с образователна, социална и културна инфраструктура и общинска пътна инфраструктура. По отношение на плащанията се наблюдава изключителен подем, като преди година и половина те са били 27 млн.лв., а към момента са 321 млн.лв. Има сравнително равномерно разпределение относно отразяването на договорените средства в шестте района, като най-много одобрени за финансиране проекти има в ЮЦР. Г-жа **Павлова** каза, че до края на годината предстои да бъдат сключени още 73 договора и общият брой на сключените договори се очаква да достигне 490. Необходимо е да се отбележи, че един сключен по програмата договор води след себе си сключването на още няколко договора, които са свързани с прякото изпълнение на проектите. До края на годината общият размер на предоставената безвъзмездна финансова помощ ще бъде 1,7 млрд.лв. или 54% от размера на програмата, което надвишава заложените цели. По програмата се реализира един много важен проект за деинституционализацията на децата в България. Към момента децата в специализирани институции са над 7 000, като над 2 000 от тях са с умствени и физически увреждания и са настанени в специализирани институции от пансионен тип. Необходимо е да бъдат предприети реални мерки и действия децата от тези домове да имат възможност да живеят в условия близки до семейната среда чрез изграждането на по-добра инфраструктура, резидентна грижа, къщички или домове за по-малко на брой деца. При тези от тях, за които се налага, особено за децата с увреждания трябва да бъдат осигурени медицински услуги, достъп до здравеопазване, достъп до образование, равностойно на това което получават всички останали деца. Г-жа **Павлова** посочи, че с решение на Министерски съвет от началото на годината е приета дългосрочна визия в рамките на следващите 15 г. специализираните институции в България да бъдат реструктурирани или закрити, като бъдат заменени с по-добри условия за живот и предоставянето на по-добра социална услуга за децата. За първи път в рамките на

ЕС се реализира такава мащабна инициатива, включваща финансиране от две оперативни програми едновременно. Чрез ОПРР с 49 млн.лв. ще се финансира изграждането на инфраструктура - малки групови домове, защитени жилища и дневна грижа, преходни и наблюдавани жилища, центрове за детско и майчино здраве, за консултации и др. С 27 млн.лв. от ОПРЧР ще се финансират т. нар. «меки мерки», включващи финансиране на социалните работници, подпомагане за по-добрата им квалификация и др. Г-жа **Павлова** отбеляза, че на заседание на Министерски съвет е приет План за действие по инициативата, чието реализиране ще стартира още на това заседание с определянето на всички общини, в които ще бъдат изградени тези жилища като конкретни бенефициенти по ОПРР за директно предоставяне на средства. По отношение на домовете за медико-социални грижи за деца от 0 до 3 г., които са под опеката на МЗ, УО на ОПРР ще предостави 10 млн.лв. С тези средства ще се финансира закриването на тези домове и на децата от 0 до 3 г., които имат семейства, да бъде осигурена възможност да се върнат при тях, а за тези с увреждания - да се изградят защитени жилища, където да бъдат подпомагани и отглеждани.

Друга много важна инициатива в рамките на ОПРР е инициативата JESSICA, която представлява инструмент за финансов инженеринг и съгласно подписаното и ратифицирано финансово споразумение с ЕИБ, беше създаден Холдингов фонд за финансиране на дейности за постигане на устойчиви инвестиции в градските райони. Г-жа **Павлова** подчерта, че споразумението за Холдинговия фонд е влязло в сила на 19 октомври 2010 г. за срок от 3 г. Първоначалната вноска от българска страна е 65 млн.лв. от страна на ОПРР, Операция 1.4 «Подобряване на физическата и градска среда», като основната цел на този фонд е да финансира инвестиции свързани с публично-частното партньорство, необходими за промяна на облика на градовете, както и за реализиране на инвестиции за градско развитие на територията на седемте големи града, т. нар. «полюси на растеж». Бенефициенти по този холдингов фонд могат да бъдат частни инвеститори, частни предприемачи в партньорство с общините, като партньорството може да се осъществява под формата на подкрепа, на предоставяне на земя и пр. за реализацията на проекти от типа на паркинги, гаражи, тържища, спортни площадки и съоръжения, ледени пързалки, търговски центрове, индустриални паркове. Важно е проектите да са под формата на публично-частно партньорство, да са проекти генериращи приходи, за да могат да възстановят вложената в тях инвестиция. За реализацията на инициативата JESSICA, в началото на следващата година ЕИБ ще обяви процедура за избор на реални финансови институции на територията на България - един фонд в София и още един фонд за останалите шест големи града. Избраната финансова институция или банка ще реализира тези проекти и ще трябва да осигури допълнително съфинансиране към тези 65 млн.лв., както и да представи бизнес план за следващите 3 г., а именно как ще реализира инвестицията. Г-жа **Павлова** отбеляза, че на 8 декември 2010 г. предстои детайлно представяне на инициативата JESSICA и проектите, които могат да бъдат реализирани по нея.

Следващата голяма и важна инициатива, финансирана в рамките на ОПРР е подкрепата за развитието на интегриран градски транспорт в седемте големи града на територията на страната. Пилотният проект за градски транспорт на гр. Бургас стартира. Предвиденият ресурс по тази инициатива е 420 млн.лв., с които в рамките на този програмен период ще се финансира изграждане и подобряване на системите за градски транспорт. В момента тече подготовката за довършване на проекта за интегриран транспорт на гр. София, като към момента индикативната му стойност е минимум 98 млн.лв., които ще бъдат осигурени като безвъзмездна

финансова помощ. Очаква се стойността на проекта като цяло да е 150-200 млн.лв. в зависимост от възможността Столична община да дофинансира необходимите средства. Подаването на апликационната форма за проекта се очаква до края на годината, като в началото на следващата бъде подадена за последващо одобрение от ЕК. Г-жа **Павлова** посочи, че междувременно стартира подготовката на апликационни форми, предпроектни проучвания и финансово-икономически анализи за останалите големи градове. През изминалата седмица са стартирали консултантските договори на Плевен, Стара Загора и Пловдив за предпроектни проучвания. До две седмици се очаква да започне и подготовката на проекта за Община Варна, като остава да се направи нова процедура за проекта в Русе, т.к. поведената тръжна процедура е била неуспешна поради явяване само на един кандидат, който не отговаряше на изискванията. За реализация на цялата инициатива за подобряване на градския транспорт, се стигна до извода, че в България няма министерство или институция, която да притежава пълния капацитет да управлява такъв тип инвестиции и такъв тип проекти. От тази гл. т. със съдействието на ЕК и техническа помощ по линия на JASPERS, MPPB ще работи за изграждане на капацитет за реализация на проекти за интегриран градски транспорт. Създадено е звено за изпълнение на такива проекти, на което с помощта на екип от JASPERS да бъде предадено ноу-хау. Този екип ще придобие опит, така че финансирането на подобен тип инвестиции за градски транспорт - системи за управление на трафика, системи за развитие на градския транспорт във всички градове на страната - да бъде развито в дългосрочен план и за следващия програмен период, когато ще се разчита на доста по-сериозен финансов ресурс, за да сме подготвени със силен екип, който да реализира тези инвестиции. По примера на проекта на Бургас, който бе избран като пилотен и вече е одобрен от УО на ОПРР на обща стойност 131 млн.лв, от които 110 млн.лв. се предоставят по програмата, стартира и реалната реализация на една система за интегриран градски транспорт. Договорът за изпълнение на проекта вече е сключен, независимо че за него е необходимо последващо одобрение от ЕК, т.к. регламентът позволява да се одобри и да се сключи договор и осъществяването му да започне. По този проект вече има обявени процедури и сключени договори и реалното му изпълнение е в ход.

Г-жа **Павлова** обърна внимание, че освен развитието на градския транспорт в седемте големи града на страната, друга много важна бюджетна линия и операция по програмата е тази свързана с рехабилитацията и реконструкцията на втори и трети клас пътища. В програмата предвиденият ресурс по тази операция възлиза на 501 млн.лв. с конкретен бенефициент Агенция "Пътна инфраструктура", като за този ресурс има сключено рамково споразумение с бенефициента. По ОПРР освен тези 501 млн.лв. има вече реализирани проекти за общински пътища, а именно пътни отсечки от републиканската пътна мрежа, които не са част от коридорите на европейската транснационална мрежа, минаващи през територията на страната ни. Разпределението на пътните отсечки е направено така, че те се явяват допълващи към дейностите, които са финансирани по ОПТ, като магистрали и първи клас пътища. Там, където има най-слабо финансиране на магистрали и първи клас пътища, налице е изпълнение на най-много проекти за втори и трети клас пътища. В процес на приключване е реализацията на първия етап от рамковото споразумение, а до края на декември ще стартират и търговете за втория етап на стойност над 240 млн.лв., като остатъка от спестения от процедурите за избор на изпълнител ресурс ще бъде предоставен за финансиране на проекти от трети етап. Г-жа **Павлова** каза, че по отношение на изпълнението на програмата по приоритетни оси се наблюдава превес на Приоритетна ос 1, която е

с най-голям обхват и над 1,5 млрд.лв. ресурс. По тази ос се финансира пълната гама инфраструктура – здравна, образователна, социална, културна, също така градска среда и градски транспорт. Тя отбеляза, че 300 млн.лв. от ресурса по Приоритетна ос 1 ще бъдат преразпределени за т. нар. «полюси на растеж» – шестте големи града и още 100 млн.лв. за София. Друг показател, по който се измерва напредъка по програмата са останалите 29 общини, от общо 36 центрове на агломерационни ареали, където най-вероятно пълната алокация няма да може да бъде изпълнена на 100 %. Почти 350 млн.лв. е разпределението за останалите 86 общини на агломерационни ареали, което ще бъде постигнато в рамките на до края на програмата. УО на ОПРР поема ангажимент да следи как финансирането на дейностите и целите на програмата адресират хоризонталните политики на Общността. Една от тези политики е свързана с дела от инвестиции в подкрепа на социално-уязвими групи, като роми и други малцинства. Друга хоризонтална политика, която едновременно с това е индикатор по програмата, е енергийната ефективност и икономия от енергия в MWh/y. От гл.т. на извършените плащания г-жа **Павлова** посочи, че по приоритетни оси превес има Приоритетна ос 1, следвана от Приоритетна ос 2 и Приоритетна ос 4. По райони на ниво NUTS 2 изплатените средства имат равномерно разпределение. Наблюдава се изключителен пик в плащанията за периода от началото на 2010 г. до момента от близо 8 %. По програмата има 71 успешно приключили проекти, чрез които са ремонтирани и реконструирани 91 сгради образователна и културна инфраструктура, като облагодетелстваното население възлиза на 452 375 души. Рехабилитираните километри общински пътища вследствие на приключилите проекти са почти 130 км. ОПРР влияе на бизнеса посредством инвестиции от 300 млн.лв. през изминалата година, като плащания към крайни бенефициенти и изпълнители по договори. В подкрепа на всички проекти в процес на изпълнение е създаден инструмент – Фонд «ФЛАГ», който подпомага общините, осигурявайки им от една страна мостово финансиране, а от друга възможност за дългосрочни кредити с цел финансиране на недопустими дейности. Наблюдава се голям ръст по отношение на броя договори, вече финансирани по програмата, които са получили помощ от Фонд «ФЛАГ», като за тази година 32 общини са получили 34 кредита на стойност около 44 млн.лв. Г-жа **Павлова** обърна внимание на обстоятелството, че предстои подготовката за следващия програмен период и предизвикателствата, пред които ще бъдем изправени при програмирането му. Стартирал е социално-икономически анализ на състоянието на българските райони и техните териториални характеристики. Необходимо е да се дефинират новите стратегически цели и приоритети за следващия програмен период 2014-2020 г. в унисон с ключовите приоритети на Кохезионната политика и Стратегия «Европа 2020». Нужно е да се утвърди и засили ролята на регионалните и местни структури за формулиране и изпълнение на регионални приоритети; координиране на усилия, компетенции и инструменти на всички равнища на управление, както и създаване на регионална идентичност. Предстои дебат по идеята за централизиране на управлението на оперативните програми в един управляващ орган, който да планира цялостното изпълнение на наличния ресурс по Кохезионната политика, като изпълнението бъде осъществено на регионален принцип чрез междинни звена, за приоритетите, за които е възможно.

Г-жа **Лиляна Павлова** даде думата на г-н **Реналдо Мандметс**, ръководител на звеното за България в ЕК.

Г-н **Реналдо Мандметс** обърна внимание на няколко неща. Извършеното до момента е много, но може да бъде постигнато още повече. Има добър ръст на договориране, но плащанията биха могли да бъдат в по-голям обем и УО може да

се справи. Вследствие на получени доклади и посещения на експерти от ЕК в определени общини, е установено, че трябва да бъдат положени повече усилия за по-добро усвояване на средствата. В някои от разговорите си с представители на общините, последните са изразили мнение, че експертите на МРРБ са твърде безкомпромисни. Относно одитните констатации г-н **Мандметс** отбеляза, че като ръководител на звено смята, че УО на ОПРР не проявява достатъчна строгост. Налице са редица констатации и препоръки, които в близките месеци трябва да бъдат изпълнени, като е добре да се вземе предвид спецификата на всяка община. Например, в Община Бургас е налице много добра система за наблюдение на строителните работи, която обаче липсва при много други общини. Друг важен въпрос е свързан с обществените поръчки, които са погрешно възприети в някои общини, като в една от процедурите одитният екип на ЕК е открил рестриктивни условия по отношение на кандидатите. България не може да се постъпва по този начин, тъй като е незаконосъобразно и неприемливо за ЕК. Г-н **Мандметс** допълни, че е добре да се мисли в посока следващ програмен период и вече са проведени няколко срещи, като фокусът ще бъде върху градското развитие и интегрираните проекти във всички програми, не само в ОПРР. Необходимо е да се направят промени в приоритетните оси, като може да се очаква през следващия програмен период обхватът да бъде същия. УО на ОПРР може да се справи с приоритетите на регионално ниво по-добре, учейки се от своите добрите практики, както и от тези на други страни.

Г-жа **Лиляна Павлова** благодари за критичния преглед на свършеното от УО на ОПРР и предизвикателствата, пред които е изправен екипът на програмата. Не трябва да се подценява фактът, че това е първи програмен период и първа оперативна програма. Подобно на другите страни-членки на ЕС, които в първите програмни периоди не са успявали пълноценно да усвоят предоставените им средства и не всички проекти са били успешни, България в момента се учи от добрите им практики и извлича поуки от собствения си опит. За настоящия програмен период е видно, че Управляващият орган, стартирайки изпълнението на програмата през 2007 г., не е бил напълно наясно какъв подход да избере – по какъв начин да обяви насоките за кандидатстване, какви точно проекти да избере, как те да бъдат оценявани, така че да се постигне максимален ефект и въздействие. От друга страна, общините поставени пред предизвикателството на многото възможности за финансиране не винаги са подавали най-целесъобразните и добри проекти. Г-жа **Павлова** отбеляза, че са налице много реализирани проекти, част от които не са изпълнени по най-добрия начин, но това е урок за настоящия период, както и за бъдещия. Това са причините за ранното разработване на анализ, предпоставка за правилно програмиране. Затова се дава възможност на общините още през този програмен период да изработят плановете си за интегрирано градско развитие, с цел подготовка на добри проекти за следващия. Тези проекти трябва да отговарят на принципа на устойчивост и интегрираност, за да могат през 2014 г. да стартират с добро ниво на проектна готовност. Важно е да се обърне внимание на обстоятелството, че през изминалите 3 месеца са проведени значителен брой одитни мисии, както от страна на Одитния орган в България, така и от страна на одиторите на ЕК. Тези одити обхващат проекти, които са вече изпълнени или са в процес на изпълнение, по които има реално изплатени, сертифицирани и верифицирани средства. Анализирайки резултатите от проведените одити, УО е решен още през следващата година да засили контрола по изпълнение на проектите.

Г-н **Иван Бойков**, КРИБ отбеляза, че е добре да има по-голяма публичност при реализацията на проектите и информация за всеки от тях да бъде публикувана

в интернет. Понасящем УО на ОПРР дава подобна информация, но в частта на тържните процедури за избор на изпълнители трябва да има повече прозрачност и много по-голям обществен контрол. В други страни има изградена система за строг контрол при изпълнението на проекти от обществени организации, от гледна точка на условия на търга и реализирането им. Една подобна система ще доведе до избягване на проблеми, свързани с качеството на продукта.

Г-жа **Лиляна Павлова** благодари за направените коментари и заяви, че по отношение на договарянето не съществуват проблеми. В момента предизвикателство е изпълнението на качествени, целесъобразни и законосъобразни проекти, осъществени качествено и в срок, така че да постигнат своята крайна цел и резултат, за които предстои да бъдат изплатени 2,7 млрд.лв. По отношение на прозрачността при изпълнение на проектите, тя отбеляза, че те се публикуват на интернет страницата на програмата. При реализацията на всеки проект има изискване за стартираща и заключителна конференция, както и определени изисквания за информация и публичност, които се изпълняват.

Г-жа **Лиляна Павлова** даде думата на г-н Румен Рашев като представител на НСОРБ, за да представи тяхното мнение и гледна точка.

Г-н **Румен Рашев**, от името на НСОРБ и неговия УС, изказа задоволството от постигнатия напредък по ОПРР през последната година. Той отбеляза, че ОПРР е най-добре развиващата се инфраструктурна програма в България, която трябва да служи за пример и на останалите оперативни програми, занимаващи се с инфраструктурни проекти. В голяма степен това се дължи на добре изградения екип и неговото разбиране, че е необходимо да се поддържа непрекъснат контакт с бенефициентите. Изградени са редица системи, приети са препоръки УО и НСОРБ, няма оплаквания от прекалена строгост. По отношение на одитираните проекти и свързаните с тях проблеми, не трябва да се забравя, че през 2007-2008г. общините кандидатстваха с идейни инвестиционни проекти. В момента по всички схеми задължително се кандидатства с работен инвестиционен проект. Във връзка с одобрените, но нефинансирани проекти, г-н **Рашев** подчерта, че този проблем е поставян и обсъждан на предходни заседания на КН, особено що се отнася до проектите свързани с четвъртокласната пътна мрежа. В момента подобен проблем е налице и при проектите за енергийна ефективност. Нефинансираните проекти са изключително важни за общините и е необходимо да се намери начин да бъдат преразпределени средства, дори и между оперативни програми, с оглед тяхното реализиране. Това са проекти на бенефициенти - малки и средноголеми общини, които са вложили интелектуален и финансов ресурс и очакват да получат възвращаемост. В тази връзка за следващото заседание на КН, г-н **Рашев** предложи да се вземе решение да се реалокират средства за изпълнението на тези проекти. Той попита кога ще бъдат подписани договорите по схемата за туристическите атракции. За следващия програмен период е много важно да се заложи на градското развитие и на реконструкцията и изграждането на градската улична мрежа. При разработването на интегрираните планове е добре да се предвидят средства и за изграждане на улици, защото след не много продължителна експлоатация те ще бъдат повредени и няма да могат да бъдат използвани.

Г-жа **Лиляна Павлова** благодари за добрата оценка на свършената работа, за която принос има целият екип на УО. недостатъците, които се забелязват при изпълнението на първите проекти са в резултат на идейните проекти, но така или иначе те трябва да бъдат довършени и постигнат своите цели. По отношение на одобрените, но нефинансирани проекти, г-жа **Павлова** изрази съгласие с направените коментари, но липсата за възможност за финансиране наистина се

дължи на изчерпания ресурс. Финансиране в размер на 300 млн.лв. не достига за проекти за образователна, културна и социална инфраструктура, градска среда и общински пътища. От тези 300 млн.лв., 100 млн.лв. са за образователна инфраструктура, новите мерки за енергийна ефективност, като за тях може да се каже, че са най-зрелите и добре разработени проекти по програмата, тъй като са по новите условия, а именно пълни технически проекти, преминали през всички процедури по утвърждаване, с готовност за реализация и разрешене за строеж. УО на ОПРР има желание за преразпределение на средства за изпълнение на тези проекти, без значение дали ще бъде по същата или по друга приоритетна ос на програмата. По отношение на уведомленията, които получават общините за одобрени, но нефинансирани проекти, се спазват процедурните изисквания. Оценителните комисии са длъжни да оценят всички постъпили проектни предложения, да ги класират, и разпределят на тези, които могат и тези, които не могат да бъдат финансирани в рамките на ресурса. От спестен ресурс от тръжни процедури впоследствие могат да бъдат финансирани първите проекти в списъка на чакащите. За общинските пътища също има натрупани средства и през януари 2011 г. ще бъдат сключени договори за някои от нефинансираните проекти. Преглед на спестените средства се прави периодично и при наличен свободен финансов ресурс ще бъдат сключвани договори. На въпроса защо няма сключени договори по схемата за туристическите атракции, г-жа **Павлова** поясни, че за част от тях е необходимо решение на МС за прехвърляне на собствеността от държавна в общинска, за друга част е необходимо промяна в решението на Общинския съвет за съфинансирането и окомплектоване на документацията. За тези общини, които са готови с всички изискуеми документи, договори ще бъдат сключени в рамките на следващите седмици. Срокът на новата схема за туристическите атракции е удължен до 15 февруари 2011 г. и УО очаква да получи още проектни предложения. Относно коментара за финансирането на уличната мрежа през следващия програмен период, г-жа **Павлова** отбеляза, че не трябва да се подценява обстоятелството, че в одобрените проекти за подкрепа на градската среда е предвидено подобряване на уличната мрежа, когато тя е главен път водещ до онези части на града, които са включени в проекта. Финансовият ресурс по тази схема за съжаление е малък и не може да обхване целия диапазон на градската среда в проектите, които се финансират. При изготвянето на интегрираните планове и определяйки зоните за въздействие през следващия период, общините могат да планират икономическите, социалните и публичните сектори, така че те да се припокриват, за да може да се финансира и уличната мрежа.

Г-н **Румен Рашев** отбеляза, че бенефициентите са получили информация, че на 11 декември 2010 г. ще бъдат променени насоките по схемата.

Г-жа **Лиляна Павлова** отговори, че УО прави корекции в насоките за кандидатстване, обикновено в резултат от информационните дни и вследствие на поставени въпроси от страна на бенефициентите. УО на ОПРР е длъжен да формализира насоките, и там, където те са неясни да бъдат прецизирани. Г-н **Реналдо Мандметс** направи няколко коментара относно одита - общините са различни и няма значение дали са големи или малки, важно е с какъв екип работят и техният опит. От съществено значение колко бързо се вземат решения какво да се направи, дори и по отношение налагането на финансови корекции. Вече има няколко подобни случая, при които одиторите са открили грешки и е видно, че системата работи. До момента УО на ОПРР реагира бързо по всички тези въпроси и показва, че бързо взема поуки от грешките си. Г-н **Мандметс** препоръча да се обърне повече внимание на оценката на риска на общини, при които е имало проблеми, например с обществените поръчки, като се засили контролът при

реализацията на следващите им проекти. Това обаче не е основание да не получат финансиране в бъдеще. При наличието на резервна листа е добре да се финансира един добър проект, за сметка на друг, който не е започнал. Има случаи по други оперативни програми, където този подход не е възприет и средствата не се усвояват пълноценно. За съжаление този подход води до големи очаквания в общините, но бюджетът на оперативната програма е ограничен. Що се отнася до промяната на бюджета, както ЕК, така и управляващите органи по оперативните програми са на мнение, че в българската икономика няма драстични промени и на този етап няма основания да се променя и финансирането между оперативните програми. Това не означава, че на определен етап, например през 2012г. не би могло да се направи преразпределение между оперативните програми и тогава ще бъде много важно да има готови качествени проекти. Промяната на бюджета на една оперативна програма е тежка процедура и обикновено се прави веднъж или два пъти по време на програмния период при сериозни икономически промени.

Г-н **Марин Кавръков**, областен управител на Област Сливен и представител на РСР на ЮИР, отбеляза, че всичко, което се прави по отношение на автомагистрала "Тракия" е много положително. В същото време обаче се нанасят сериозни щети върху второкласната и третокласната пътна мрежа, тъй като тези пътища не са проектирани да поемат движението на тежкотоварни коли. Добре е, че в Бургас се реализира проект за интегриран градски транспорт, защото градът ще бъде много засегнат, когато изграждането на магистралата приключи и трафика се преразпредели през Бургас. При програмирането на следващия програмен период трябва да се обърне внимание на факта, че 2/3 от товарния и автомобилен трафик минава през Югоизточен район. Потокът от превозни средства минава през Малко Търново, Свиленград и Лесово, след което на път за Европа минава през прохода Хаинбоаз. По билото на Стара планина има 18 прохода в направление север-юг, от които само три са с търговско-икономическо значение и през тях преминава основният трафик. Тази тенденция ще продължи да се задълбочава в бъдеще. И от тази гледна точка в частта за рехабилитация и реконструкция на второкласни и третокласни пътища няма концепция по отношение на гореспоменатото. Трябва де се отворят поне още 2-3 прохода през Стара планина, защото през зимата положението е много тежко. Г-н **Кавръков** допълни, че е задължително при подготовката и реализирането на проекти за пътища да се разработят поне още две направления за поемане на трафика в тази част на ЮИР, защото проходите стават опасни, бързо се износват и са трудни за придвижване. В перспектива трафикът на България ще бъде ориентиран към Централна и Северозападна Европа. С приключването на автомагистрала "Тракия" ще имаме 4 магистрали ориентирани в направление изток-запад, но реално трафикът по тях ще се разпределя и по направление север-юг. За следващия програмен период трябва да се преосмисли организацията на транспортните връзки и колкото по-рано това се случи, толкова по-добре.

Г-жа **Лиляна Павлова** благодари за направените коментари и детайлно обоснованата позиция по отношение развитието на пътната инфраструктура в страната. УО на ОПРР е финансовият инструмент, който подпомага реализацията на политиките и приоритетите, формирани от компетентните институции и органи на властта определени за това. Предвид обстоятелството, че АПИ е на подчинение на министъра на регионалното развитие и благоустройството и той участва в процеса, отговаряйки за изграждане и поддържане на републиканската пътна инфраструктура, МРРБ разработва документ наречен "България 2020 в пътния сектор". В този документ се очертават приоритетите в развитието на пътния сектор и републиканската пътна мрежа. Г-жа **Павлова** предостави думата на г-н Божидар

Йотов за повече детайли.

Г-н **Божидар Йотов**, председател на УС на АПИ отбеляза, че поставеният въпрос е много важен. В момента проходът Хаинбоаз се ремонтира и не е затворен за движение. Ремонтът на Ришкия и Върбишкия проход е включен в Транзитни пътища V на два лота, като ремонтът по Ришкия проход ще започне веднага. Вече има избран изпълнител, предстои избор на строителен надзор и до края на декември ще стартира реконструкцията. За Върбишкия проход на този етап липсват средства, въпреки че има вече избрани изпълнители и е издадено разрешение за строеж. Ако няма ритмично финансиране, ще се търси възможност ремонтът на Върбишкия проход да бъде подпомогнат от ОПРР.

Разглеждане и приемане на годишна индикативна работна програма за 2011 г.

По следващата точка от дневния ред, *Разглеждане и приемане на индикативна работна програма за 2011 г.*, г-жа **Лиляна Павлова** отбеляза, че индикативната годишна програма за 2010 г. е реализирана успешно, като от са планирани 11 и обявени 14 схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Тя подчерта, че с отварянето на новите схеми през 2011 г. ще бъде изчерпан почти целият бюджет на програмата, с много малки изключения в размер на около 4% и даде думата на г-жа **Мария Станевска**, началник на отдел "Изпълнение на програмните приоритети" да представи програмата за 2011 г.

Г-жа **Мария Станевска** каза, че стойността на планираните за публикуване през следващата година схеми ще представлява 96 % от размера на програмата. Предстои публикуването на 8 схеми. По Приоритетна ос 1 «Устойчиво и интегрирано градско развитие» е в началото на годината ще бъде обявена схема в подкрепа на процеса на деинституционализация, като допустими бенефициенти по нея са общини в градските агломерации, а предвиденият ресурс е почти 48 млн.лв. По линия на Операция 1.2 «Жилищна политика» ще бъдат публикувани 2 схеми. Първата е за подкрепа на социалната интеграция чрез повишаване на жизнения стандарт и общо подобряване на качеството на жилищния фонд на градските общности от хора в неравностойно и уязвимо положение в размер на почти 16 млн.лв., като допустими бенефициенти са публични власти и неправителствени организации в градските агломерации. Г-жа **Станевска** уточни, че е възможно параметрите да се изменят вследствие на проучване по линия на техническа помощ. Втората схема по операцията за жилищната политика е насочена към внедряване на мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради в размер на 62 млн.лв. с бенефициенти публични власти, неправителствени организации и асоциации на собственици на жилищни сгради на територията на 86 общини в градските агломерации. По Операция 1.5 «Устойчиви системи за градски транспорт» ще бъдат обявени 2 схеми като продължение на схемата за градския транспорт на град Бургас. Първата схема ще бъде за създаване на по-ефективен и бърз градски транспорт с по-малко потребление на енергия, изграждане на по-достъпна вторична инфраструктура на обществените транспортни мрежи с конкретен бенефициент Столична община в размер на около 100 млн.лв. с индикативна дата 15 февруари 2011 г. Г-жа **Станевска** поясни, че при готовност от страна на Столична община схемата може да бъде обявена и по-рано. Другата схема свързана с градския транспорт е аналогична, но конкретни бенефициенти по нея са останалите 5 големи града – Варна, Русе, Пловдив, Плевен и Стара Загора, като възлиза на почти 204 млн.лв. По Приоритетна ос 2 «Регионална и местна достъпност», Операция 2.2 «Информационни и

комуникационни мрежи» ще бъде обявена схема в подкрепа на развитието на критична, защитена, сигурна и надеждна обществена ИКТ инфраструктура с конкретен бенефициент ИА "ЕСМИС" в размер на около 40 млн.лв. По Приоритетна ос 3 «Устойчиво развитие на туризма», Операция 3.1 «Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура» ще бъде публикувана схема насочена към реставрация и консервация на Двореца "Евксиноград" с конкретен бенефициент Министерски съвет в размер на около 10 млн.лв. По същата приоритетна ос, по Операция 3.2 «Развитие на регионалния туристически продукт и маркетинг на дестинациите» ще бъде обявена схема насочена към развитие на регионални туристически продукти, регионален маркетинг и проучвания, рекламни дейности, организиране на събития и др., с бенефициенти 264 общини и регионални, местни и национални туристически организации, в размер на около 19 млн.лв.

Г-жа **Лиляна Павлова** отбелязва, че за всички планирани за следващата година схеми няма да се изисква задължителното досега съфинансиране от 5 % от общините, тъй като вече е включено в бюджета на програмата с изключение на проектите, влизащи в категорията генериращи приходи. При тези проекти в зависимост от т. нар. «финансов дефицит», въз основа на приходите, които проектът ще генерира, се изчислява процентът собствен принос, който бенефициентът следва да осигури. Ресурсът по схемата за жилищна политика не е голям и няма да реши проблема изцяло, но от друга страна целта на тези средства е чрез тях да бъде създаден модел и пилотна схема в две направления. По отношение на средствата за социалната жилищна политика, целта е създаване на модел за предоставяне на по-добри условия за живот на уязвими, малцинствени и социално-слаби групи, както и за хора в неравностойно положение. Другият компонент, свързан с жилищната политика, е насочен към частните собственици, като идеята е да се провокира системата и да се подпомогне механизма. От една страна банките в условията на криза имат притеснение да отпускат кредити на частни собственици за саниране на сгради. Посоката е да се даде възможност на всички банкови и финансови институции, които предоставят средства и имат кредитни линии да кандидатстват. Одобрената банка ще има звено, което ще разглежда проектите на бенефициентите, ще ги оценява и съответно одобрява проектите им, а УО на ОПРР ще участва със съфинансирането им. Има два варианта за участие на УО на ОПРР. Първият е УО да осигурява 30-40% от финансирането, като останалата част от средствата кандидатите ще получават под формата на кредит. Другият вариант е свързан с възможността банките да предоставят нисколихвени или безлихвени кредити. По отношение на широколентовия достъп, г-жа **Павлова** подчерта, че това е приоритет на Програмата за развитие на селските райони. Целта на схемата по ОПРР е да се направи анализ кои са т. нар. «сиви и бели зони», т.е. зони и територии - селски райони, в които няма нито един частен инвеститор, който да влага средства в изграждане на инфраструктура, свързана с предоставянето на интернет или кабелна телевизия. След като бъде направен този анализ ще се идентифицират белите области, в които няма изградена инфраструктура за предоставяне на тази услуга, но трябва да бъде изградена, както и активно население, което търси ползването на интернет и кабелна телевизия. Ще бъдат избрани 3 зони и в тях, без да се влияе на пазара, ще бъде изградена необходимата инфраструктура. Относно схемата за реставрация и консервация на Двореца "Евксиноград", г-жа **Павлова** отбелязва, че от гледна точка на собствеността, която е държавна, е определен бенефициент в лицето на МС. ОПРР ще финансира само публичната част от двореца и парка, които и към момента освен, че са паметник на културата, са

достъпни за населението. Когато по ОПРР се отвори схемата за маркетинг на дестинациите, по всеки проект, независимо дали е общински или не, който се финансира чрез МК, са предвидени мерки за публичност. Целта е да бъде развит регионален туристически продукт, обхващащ всички финансирани интервенции. Ще има изискване дейностите, финансирани по ОПРР да бъдат популяризирани и рекламирани.

Взети решения:

Решение 3:

КН приема индикативната годишна работна програма за 2011г.

Представяне на проект по Приоритетна ос 5 „Техническа помощ” на ОПРР за осъществяване на средносрочна оценка на програмата

По следваща точка от дневния ред, *Представяне на проект “Техническа помощ на ОПРР за осъществяване на средносрочна оценка на ОПРР”*, г-жа Лиляна Павлова, каза, че за реализирането на този проект има избран изпълнител - КРМГ България. Тя даде думата на г-жа **Живомира Гайдова** да представи предварителния анализ, тъй като оценката не е завършена. След приключване на проекта окончателният доклад ще бъде предоставен на членовете на КН.

Г-жа **Живомира Гайдова** представи предварителните констатации, направени на база на анализите на данните към 31 август 2010 г. Окончателни препоръки ще бъдат направени след обработването на данните, които УО ще предостави след 31 декември 2010 г. Задачата на проекта е да се оцени уместността на оперативната програма, доколко е релевантна спрямо стратегията ѝ, като в рамките на оценката се прави анализ на резултатите от предишните оценки, взима се предвид предварителната оценка на програмата и направените препоръки от оценителите на първите 14 схеми. Другата задача е свързана с оценка на достоверността на анализа на силните и слабите страни и в тази връзка е проведен семинар за неговото валидизиране. Освен това трябва да се оцени доколко са уместни и съгласувани целите в рамките на оперативната програма, както външно спрямо националните политики и стратегии, така и вътрешно между общите и специфични цели и целите на ниво приоритетна ос и схема. В рамките на оценката възникват въпроси свързани с програмирането на следващия програмен период и от тази гледна точка ще се оценят ключови аспекти от него. Анализ се прави на изпълнението на оперативната програма, като на първо място се оценява какво е качеството на системата от индикатори, т.е. количественото определение на целите на самата програма (има индикатори за продукт, резултат и въздействие). Извършва се анализ на напредъка на програмата, предвид всички външни и вътрешни фактори въздействащи върху изпълнението ѝ от нейното стартиране. Г-жа **Гайдова** отбеляза, че на този етап се правят опити за оценка на въздействието на програмата до момента, оценка на добавената стойност, т.е. кои аспекти от напредъка на програмата биха могли да бъдат постигнати без помощта на Структурните фондове. Прави се оценка на въздействието на постигнатите резултати върху околната среда. Г-жа **Гайдова** заяви, че напредъкът по Приоритетна ос 1 се дължи на две операции – «Социална инфраструктура» и «Подобряване на физическата среда и превенция на риска», тъй като схемите за и жилищната политика и транспорта са стартирали наскоро. По Приоритетна ос 2 напредъкът се дължи на операцията свързана с пътна инфраструктура и бенефициент АПИ. Г-жа **Гайдова** каза, че по Приоритетна ос 3, свързана с туризма, напредъкът е слаб и са договорени само около 10 % от средствата в

наличния бюджет. По Приоритетна ос 4 нещата са напреднали, въпреки че тя разполага с най-малък дял от общия бюджет. Има разработена методологията, която се ползва за изчисляване на коефициента на усвояване и коефициента на напредъка. При изчисляването на коефициента на напредъка се ползват одобрените средства спрямо бюджета и в този смисъл напредъкът е 65 %, предвид големия ресурс одобрени средства. Одобрените средства на глава от населението за ЮЦР и ЮЗР са около 320 лв., за СЦР – около 150 лв. Разпределението на средства по райони е балансирано, като превес има в ЮЦР, ЮЗР и СИР. По отношение на прогнозата за напредъка, г-жа **Гайдова** отбелязва, че се очаква до края на 2012 г. контрактуването да приключи, като не изключва възможността това да стане и до края на 2011 г. Плащанията се предвижда да бъдат завършени през 2013-2014 г., но има вариант това да се случи и до края на 2015 г. Това няма да стане факт, ако не се ускори изпълнението на проектите. В предварителните констатации са включени предишните оценки и са изследвани всички препоръки, направени от предишните оценители, как УО ги е адресирал и дали предприема необходимите мерки. SWOT анализът е все още валиден, като са идентифицирани някои нови силни/слаби страни, а други са прехвърлени от категория възможности в категория заплахи. По отношение на уместност на стратегията са оценявани различни видове фактори – социални, икономически и политически, като се прави анализ на въздействието на всеки фактор и как този фактор може да се отрази на интервенциите. Събрани са много мнения на заинтересовани страни и като цяло се оценява, че един от главните фактори, оказващи влияние е световната икономическа криза. Има и някои негативни фактори, които обаче въздействат положително върху изпълнението на програмата, напр. кризата в строителния бранш. По констатацията «съгласуваност на целите», г-жа **Гайдова** каза, че целта на програмата е много общо формулирана и няма как да се установят цели на по-долно ниво, които да не съответстват на тази обща цел. Когато се оценява каква логика следват интервенциите предприети по програмата, се налага изводът, че самите интервенции отговарят на дефинираните нужди на бенефициентите, но това са мерки, които служат за отстраняване на пречките за развитие, а не като двигател за устойчиво развитие. Липсват мащабни проекти, които да бъдат двигател за развитие на регионите. Налице е ясно разграничаване между ОПРР и ПРСР, въпреки че този въпрос не е напълно решен, тъй като ОПРР и ПРСР не ползват обща база данни и ИСУН. По отношение на индикаторите, г-жа **Гайдова** уточни, че задачата е била да се направи оценка на индикаторите за продукт, резултат и въздействие. Цялостната оценката е, че индикаторите съответстват на общите практики, които се откриват при дефинирането на индикатори при подобни програми. Много добре са дефинирани индикаторите на ниво продукт, но при другите видове се откриват недостатъци. Има операции с прекалено много индикатори, например по 3-та Приоритетна ос «Устойчиво развитие на туризма». Също така, някои от индикаторите се проявяват след завършване на проекта и на този етап не могат да бъдат измерени. Основният индикатор на оперативната програма – брой създадени работни места, не отразява спецификата на програмата. По отношение на подбора на отваряне на схемите и тяхното изпълнение, графикът е добре разработен, като се наблюдават забавяния, които се дължат на промени свързани с актуализации. Въздействието на самата програма е рано да се определи, защото изминалото време и натрупаният опит са твърде кратки. По отношение на капацитета не се наблюдава липса на такъв в системата, като това е направено на база самооценка на УО. Въпросът с капацитета стои отворен по отношение на забавянията във връзка с предварителния контрол по проектите на ОП. При паралелното изпълнение на програмата и програмирането за

следващия програмен период най-вероятно ще има нужда от допълнителен капацитет.

Г-жа **Лиляна Павлова** напомни, че представената информация е част от предварителен доклад, а окончателният ще бъде предоставен на членовете на КН.

Г-н **Николай Нанков** Областен управител на Област Ловеч, попита какво се има предвид по отношение на ОПРР и ПРСР – становището, че има добра демаркация, въпреки че двете програми не използват обща база данни.

Г-жа **Гайдова** обясни, че в момента се прави анализ на всички схеми за общините по ПРСР и ОПРР. Не може да се получи припокриване, т.к. демаркацията е ясна и общините са различни. Тъй като липсва обща база данни, единственият механизъм, който се използва, е в рамките на оценителните комисии. Когато се прави оценка на проектни предложения свързани с туризъм, се канят представители на МЗХ, които разполагат с информация какво се финансира по ПРСР и по този начин се избягва двойното финансиране на едни и същи дейности, т.к. има общини които са допустими бенефициенти и по двете програми.

Г-жа **Деница Николова** уточни, че демаркацията се осигурява по две направления. Едното е, че има Координационна група между МРРБ и МЗХ, която е създадена с цел преглед на проектите предложения след оценка и дали съществува опасност от дублиране на дейности или двойно финансиране. Освен това преди сключването на договорите чрез официална кореспонденция се прави проверка дали в ОПРР и ПРСР има дейности, които биха довели до двойно финансиране. Като цяло, има изграден добър механизъм, а по отношение обявяването на схемите, двете програми вървят с различна активност, т.е. едната програма винаги следва другата и има период, в който може да се разбере дали има риск от двойно финансиране.

Г-жа **Яна Трост** заяви, че би искала да знае какво е направено, за да се достигне до констатацията за задоволителен капацитет и дали са взети предвид капацитетът на общините като бенефициенти, в това число и министерствата като конкретни бенефициенти. Не е направена оценка на т.нар. «полюси на растеж», като е взето предвид разпределението по региони, което е интересно, но за ЕК е важно програмата да стимулира развитието на седемте големи града. ЕК следи внимателно как това ще бъде постигнато.

Г-жа **Живомира Гайдова** каза, че не е направена оценка на полюсите на растеж, но оценката все още не е приключила и естествено в окончателния доклад тя ще бъде включена. По отношение на оценката на капацитета, трябва да се знае, че тя включва въпроси, които се отнасят до функциите, които изпълняват отделите и броя на служителите, както и процедурите които те изпълняват. Не се прави времеви анализ за това колко време изисква изпълнението на една функция. Като цяло направените констатации се базират на самооценката на УО на ОПРР и доколко те преценяват дали имат нужда от допълнителни ресурси. Наблюдава се известно припокриване на функциите на УО на централно ниво и на ниво регионален отдел, но това не е излишно от гледна точка на мониторинг и контрол при изпълнение на проектите. Това което предстои като част от анализа е, да се прецени времето за обработка, защото до този момент е направена оценка на времето за обработка от постъпването на проектното предложение, регистрацията му в ИСУН до договарянето. Освен това може да бъде направен анализ на времето за обработка по дейностите за мониторинг и плащане. В тази връзка окончателните констатации относно капацитета на УО да извършва качествено и ефективно своите функции ще бъдат базирани и на оценката на необходимото време за обработка и доколко то е достатъчно за обслужване на звената и постигане на заложените от тях цели.

Г-жа **Деница Николова** допълни, че по отношение на капацитета в рамките на УО е стартирана пилотна оценка за оценяване на административния капацитет на Министерство на културата, МЗ, АПИ, включително една пилотна община от големите 7 - Община Варна. Въз основа на получения анализ ОПРР възнамерява в началото на 2011 г. да стартира процедура за техническа помощ, която да бъде с по-голям обхват – всички общини. В момента тече и процедура по оценка на проекта на ОПРР, който е за обучение на бенефициентите, като след избора на изпълнител ще се проведе обучение на бенефициентите. То ще се фокусира върху изпълнението на проектите, върху конкретни казуси и обмяната на опит.

Г-н **Реналдо Мандметс** попита дали е направена оценка на възможността за съфинансиране от общините за следващите 5-7 г. С този показател ще може да се оцени максималния размер на операциите за следващия период.

Г-жа **Живомира Гайдова** отговори, че такъв анализ не е правен и в момента се изпълнява техническото задание, но това може да бъде обсъдено с УО и направено като част от междинната оценка.

Г-жа **Деница Николова** каза, че такъв анализ би бил полезен от гл.т. на това дали общините ще могат да осигурят 5 г. период на устойчивост на проектите.

Г-н **Арсений Георгиев** МС отбеляза, че от началото на декември 2010 г. функционира специална програма, чрез която може да се получи подробна информация за бенефициентите по ПРСР и тези включени в ИСУН, като по този начин ще се предотврати двойното финансиране.

Г-н **Любен Татарски**, НС отбеляза, че резултатите от изпълнението на ОПРР са много добри. Индикативната годишна работна програма за 2011 г. е продължение на постигнатото до момента и показва добрата работа на екипа на УО. Както досега, така и напред, НС ще се старее, от гл.т. на законодателство, да подпомага работата по оперативните програми и усвояването на европейските фондове. Доброто изпълнение на проектите по ОПРР обаче зависи и от активността на бенефициентите. Сигурно има още какво да бъде направено по отношение на ускоряване и опростяване на процедурите за изпълнение на програмата, но до края на програмния период и това ще стане факт. Г-н Татарски поздрави екипа на УО на ОПРР за работата и усилията, които полагат.

Г-жа **Лиляна Павлова** благодари за поставената висока оценка и оказаната подкрепа.

Представяне на проект по Приоритетна ос 5 „Техническа помощ” на ОПРР – анализ на потребностите и проучване на варианти за подготовка на реализацията на процеса на програмиране на регионалното развитие и свързаните с него програмни документи за програмен период 2014-2020 г.

По следваща точка от дневния ред, *представяне на проект “Анализ на потребностите и проучване на варианти за подготовка на реализацията на процеса на програмиране на регионалното развитие и свързаните с него програмни документи за програмен период 2014-2020 г.”* г-жа **Лиляна Павлова** даде думата на г-н **Иван Попов**, началник на отдел “Програмиране и оценка”.

Г-н **Иван Попов** уточни, че резултатите от този проект са свързани с една от дейностите на УО, която все по-често ще бъде поставяна на дневен ред, а именно процеса на програмиране за периода 2014-2020 г. В УО на ОПРР е взето решение този процес да стартира още тази година и се инициира проект, чиято основна задача е да очертае варианти за програмирането за следващия период, които да бъдат отправна точка в целия процес. Договорът за услуга е сключен с фирма “Витал Про” ООД, Унгария, която има екип от експерти с богат практически опит в

областта на стратегическото програмиране на национално и регионално ниво и управление на структурните инструменти. В рамките на проекта е направен анализ на потребностите от програмиране, опции за взаимодействие между институциите в процеса на програмиране и изпълнение на бъдещата оперативна програма. Направен е анализ на различните нива на програмиране и изпълнение на следващата оперативна програма, като са дадени различни варианти. Друг кръг от дейности включва разработване на варианти за тематичното направление на следващата оперативна програма, представен е и опитът на 5 страни-членки на ЕС, който има за цел да покаже съществуващите в момента варианти в Европа и да даде ориентация накъде вървят останалите страни-членки. Методите на работа включват преглед на законодателството, на различни стратегически документи, дори и такива в процес на разработване, интервюта с ключови институции, управляващите органи, регионите и НСОРБ. По първата дейност – нужди на програмирането – са направени няколко ключови констатации, а именно: стартиране на програмния процес в началото на 2011 г., въпреки че все още няма регламенти за следващия програмен период, като са създадени ключови документи, които дават основните направления за бъдещия програмен период. Друга препоръка по тази дейност е необходимостта от единна рамка относно националните и европейските източници на финансиране, т.е. имайки опита на сегашния програмен период може със сигурност да се каже, че Структурните фондове не са по-различни от националните инструменти за развитие. Трябва да се постави акцент върху концентрацията и резултатите, което винаги е било акцент на политиката на сближаване, особено след излизането на Петия кохезионен доклад. Г-н Попов отбелязва, че е отчетена и нуждата от навременно планиране на интегрирани териториални инструменти, като УО вече е обявил покана за изготвяне на интегрирани планове за градско развитие. Със сигурност има и други възможности за разработване на такива инструменти на регионално, областно и местно ниво. Предвидено е и оптимизирането на процеса за разработване на проекти, включително и списък с чакащи за финансиране проекти, също така участието на широк кръг заинтересовани страни и преглед на йерархията на стратегии и планове. Втората дейност представлява анализ и предоставяне на варианти за програмиране и взаимодействие между институциите. Основните констатации по нея са свързани с това, че понастоящем РО, в центровете за планиране, са част от УО и няма междинни звена. Понякога смесването на различен тип функции при техническото изпълнение на проектите трябва да бъде разграничено от стратегическото управление на програмата, което следва да се изпълнява от министерството. Опитът на много страни-членки показва, че ролята на междинните звена е много важна за оптимизиране работата на УО и в тази връзка има препоръка за обмисляне на възможността за създаване на междинни звена като автономни структури с ясно делегирани отговорности на регионално ниво. Друга важна препоръка е, че децентрализацията и прилагането на териториалния подход може да не стане единствено с административни и структурни промени. Самата децентрализация може да бъде по-силно застъпена в оперативната програма, но с ясно отчитане на специфичните териториални характеристики. В случай, че се пристъпи към изграждане на междинни звена, е ясна необходимостта от институционално изграждане. Г-н Попов подчерта, че третата дейност по проекта – включване на регионалните нива, представя възможности не само за програмирането, но и за изпълнението на оперативната програма. Целта на проекта не е разработването на цялостна концепция, която УО да осъществи, т.к. изпълнението е отговорност на всички ангажирани в процеса. Целта на проекта е да представи варианти, които да са основата, върху която УО

ще стъпи при своите анализи и дискусии. Първият предложен вариант, който може да бъде приложен на практика, е запазване на съществуващото положение. При него има няколко ограничения, които не са маловажни. На първо място е минималната регионална добавена стойност, като подходът е на национално ниво и има по-незначително отчитане на специфичните регионални нужди и по-ограничена възможност за диференциране на политиките. Плюсовете се свързват с осигуряване на приемственост, последователен подход за всички региони, т.е. действайки еднотипно спрямо всички региони означава, че по никакъв начин няма да бъде дискриминиран никой от тях. Вторият предложен вариант е т.нар. деконцентрация, т.е. недиректно застъпване на регионалното ниво, но с по-засилена деконцентрация на централните структури. Положителните и отрицателните страни на този подход са подобни на предния, с тази разлика, че именно при създаването на междинни звена на регионален принцип се оптимизира процесът и ще има възможност за по-голяма роля на самите региони и местните власти да участват в процеса на взимане на решения по отношение на изпълнението. Третият подход е децентрализация, като се има предвид преминаването към няколко оперативни програми на регионално ниво. При него регионалната добавена стойност е голяма, значението на регионите и местните власти също е много голямо. Този подход е свързан със значителни преструктурирания, необходимост от промяна на политиката и значителни законодателни промени. По отношение на тематичните области на подкрепа, на базата на опита на консултантите и останалите страни-членки, се набляга върху териториалния фокус при програмиране и разработване на интегрирани териториални интервенции от типа на интегрираните планове за градско развитие, които биха могли да се реализират в по-голям мащаб, включвайки списъци от проекти, т.е. без конкуренция между общините, но приоритизиране още в процеса на програмиране и предоставяне на безвъзмездна помощ за цялостно изпълнение на мини планове за развитие. Г-н **Попов** допълни, че в рамките на проекта е представен опитът на страни-членки на ЕС като Полша, Словакия, Унгария, Португалия и Германия, с цел да се покажат различни подходи, които показват, че няма конкретно изискване на ЕК и европейското законодателство, които трябва да бъдат следвани за управление на следващия програмен период. Обобщено може да се каже, че проектът е добре планиран във времето и съвсем не е рано за стартиране на дейностите по програмиране. Всички предложени варианти са възможни и следва да бъдат отправна точка, като не задават задължителна концепция, която трябва да се спазва. По отношение на предстоящите стъпки свързани с програмирането г-н **Попов** подчерта, че партньорството на национално и регионално ниво в процеса на програмиране е много важно и от тази гл. т. всичко трябва да се дискутира с общините. Предстои също изготвянето на социално-икономически анализ на състоянието на българските региони и да се наложат на картата на България всички съществуващи национални секторни стратегически документи, от които да се извадят приоритетите за развитие и особеностите на територията. Програмирането включва анализ на силните и слабите страни, на възможностите и заплахите пред регионалното развитие. Друга стъпка е формулиране на приоритети чрез отчитане на териториалните характеристики, като градско развитие, достъпност, територии със специфични проблеми и възможности. От изключително значение е обвързването на структурните инструменти с прилагането на конкретни реформи в секторите, в които се прилагат Структурните фондове. За следващия програмен период много внимателно трябва да бъдат обвързани мерките за развитие със съответните реформи в секторите, като например инвестициите в пътища трябва да подкрепят реформата в сектора

за образование, здравеопазване, култура, социална политика. Друг важен момент е координацията с останалите оперативни програми от всички секторни политики.

Г-жа **Лиляна Павлова** обърна внимание на необходимостта от взимане на решение на високо политическо ниво, за да се тръгне в правилната посока. Тя каза, че през ноември 2010 г. е публикуван петият Кохезионен доклад на ЕК, който очертава визията и стратегията за следващия програмен период. От гл.т. на приоритетите важна е "Стратегия 2020", която трябва да бъде изпълнена. Приоритетите са ясни и всички мерки и дейности, които оттук нататък ще се приоритизират трябва да бъдат пречупени през тях. Приоритетите на тази стратегия могат да бъдат постигнати само при добре изградена базисна инфраструктура в страната. Новото в Кохезионната политика за следващия период е, че ще има обща стратегическа рамка на ниво ЕС, а не както в момента всяка страна има Национална стратегическа референтна рамка очертаваща приоритетите. Между страните-членки и ЕК ще бъде сключен договор, в който ще се очертаят приоритетните области и дейности, включително и финансовата рамка, с която всяка страна ще разполага. Г-жа **Павлова** отбеляза, че по отношение на този договор има две много важни специфики, които не са приложими за настоящия програмен период. Първата е свързана с т. нар. санкции, т.е. ако някоя страна-членка не изпълнява някоя от заложените цели и ангажименти в договора, който предстои да се подпише, ЕК ще има право на автоматично прихващане на предоставените средства при неизпълнение на част от дейностите. Друг много важен елемент на този договор ще бъде т.нар. условности или условия, които ще бъдат поставени пред страната, за да може средства в определени сектори, в определени ресори да бъдат усвоявани. Най-общо тези условности ще бъдат насочени към това, да се поставят изисквания към страните-членки да извършат реформи в определени области като образование, здравеопазване, реформа в транспортния сектор и т.н. Като пълноправна страна-членка България има право сама да прецени кога какви реформи иска да направи от една страна, но от друга поставяйки някаква рамка на тези реформи, те може да бъдат осъществени не за 5, а за 15-годишен период. На основата на договора с всички условности и санкции в него и приоритетни дейности ще има и отделни оперативни програми. В момента върви дебат как да се формира по-добра и по-опростена система на управление на оперативните програми, която да бъде достатъчно гъвкава и унифицирана спрямо различните сектори и ресори. Г-жа **Павлова** сподели, че в момента се мисли по въпроса за създаването на единен орган или национална агенция, в която да бъдат обединени всички оперативни програми от всички сектори. Секторните министерства трябва да провеждат и формират политиките и приоритетните области на дейност. Механизмът, по който тези приоритети ще се реализират, следва да бъде изваден в деполитизирана национална агенция, която по единен стандарт и принцип да управлява заложените политики от секторните министерства. Целта е да има унифициран орган с еднакви правила за кандидатстване, договаряне и отчетност, което ще даде възможност на бенефициентите да имат по-добра достъпност до програмите. Самото изпълнение на проектите ще бъде на регионално ниво на шестте района на ниво NUTS 2, в които да бъдат създадени междинни звена извън деконцентрираните структури на администрацията. Тези звена да бъдат специализирани звена – тип агенции за регионално развитие, които да управляват средствата от всички оперативни програми с цел финансиране на определените приоритети и проекти, независимо в коя оперативна програма попадат. Ще има и междинни звена на централно ниво, там където има хоризонтални сектори като здравеопазване, пътна инфраструктура, магистрали и т.н. В шестте района трябва да се направи реформа в областта на

местното самоуправление. За да може даден район да управлява ресурсите си трябва предварително, на етап програмиране, да се дефинират приоритетите на района, кои са приоритетните области. В това отношение е много важно схемата за интегрираните планове да бъде използвана в максимална степен и да има проектна готовност не само на ниво приоритети, но и на ниво реални проекти, за да може през 2014 г. да се реализира това, което ще се програмира и което ще се идентифицира като приоритети за следващите оперативни програми.

Г-н **Реналдо Мандметс** отбеляза, че по отношение на условностите и санкциите все още предстоят много дискусии, т.к. някои от страните-членки са изразили мнение, че те трябва да бъдат много ясни. ЕК е започнала да мисли какви трябва да бъдат те за България, т.к. трябва да се знаят предварително. Повечето от тях се отнасят до националните стратегии и цялостната насока на новия период ще бъде по-креативна и по-ясно фокусирана. Ще има листа за това какво може да се направи и ще се избират само ограничен брой приоритети. По време на преговорите България и Румъния могат да се споразумеят да добавят повече области, т.к. нуждата от базисна инфраструктура в тези страни е по-голяма, отколкото в останалите. Г-н **Мандметс** подчерта, че голямо внимание ще се обърне на градското развитие, което ще бъде една от поставените условности. Ще може да се финансира определен град, само когато интегрираният план е готов и бъде одобрен от министерството. Имайки предвид интегрираните планове, трябва да се знае как ще подпомогнат развитието на градовете в страната по отношение целите на "Стратегия 2020". В "Стратегия 2020" за България има посочени три главни направления. Едното е енергийната ефективност, по отношение на която вече се наблюдава принос от страна на ОПРР, макар и недостатъчна, защото финансирането през следващия период ще бъде по-голямо. Едно от най-големите предизвикателства за България е именно енергийната ефективност, т.к. по статистика България е последна в това отношение.

Г-жа **Лиляна Павлова** допълни, че България е изправена пред предизвикателството да подготви всички необходими промени в законодателството и териториалното устройство, които ще подпомогнат програмирането за следващия период.

Обсъждане и приемане на промени в ОП "Регионално развитие" 2007-2014 г.

По следваща точка дневния ред, *Обсъждане и приемане на промени в ОПРР*, г-жа **Лиляна Павлова** отбеляза, че всички предложения за промени са изпратени предварително на членовете на КН с детайлна обосновка. На основание Регламент 1083 се правят предложенията за изменения в програмата при необходимост вследствие на финансово-икономическата криза или на друга причина довела до нея. ОПРР вече е променяна няколко пъти, за което има одобрение от страна на ЕК. Най-големите промени са в Приоритетна ос 3, т.к. там е налице намаляване на бюджет, който е прехвърлен в Приоритетна ос 1. Новите предложения за промени не са свързани с преразпределяне на средства, а по-скоро касаят опростяване на процеса на предоставяне на наличните средства в програмата чрез превръщането на бенефициентите по отделните операции в конкретни. Става въпрос за общини, които са целева група по отделните операции, да бъдат одобрени като конкретни бенефициенти като им бъде предоставено директно финансиране за реализиране на съответните проекти. По Операция 1.1 «Социална инфраструктура» и по Операция 4.1 «Дребномащабни местни инвестиции» има предвиден финансов ресурс, съответно за първата – 100 млн.лв. и 40 млн.лв. за втората, в подкрепа на

преструктуриране на болничната помощ и конкретни бенефициенти общини, на чиято територия са разположени общинските болници, които да имат възможност да получат финансиране за закупуване на медицинско оборудване и ремонт на лечебни заведения, в които ще бъде инсталирано оборудването. Това финансиране трябва да бъде целенасочено и в подкрепа на реформата и концепцията на правителството за преструктуриране на болничната помощ. От тази гледна точка по програмата конкретен бенефициент е МЗ, което кандидатства за финансиране за ремонт и закупуване на оборудване на държавни болници и вече има одобрена Рамкова програма за 148 млн.лв. В допълнение към концепцията на правителството ще бъдат финансирани и общински болници. Г-жа **Павлова** каза, че МЗ е направило анализ и даде думата на г-жа **Десислава Димитрова** да представи критериите, по които са избрани болниците от 86 агломерационни ареали и тези от 178 райони от т.нар. селски общини, както и каква е концепцията, какъв тип оборудване и апаратура да бъде закупена със съпътстващите ремонтни дейности и какъв е графика, който ще бъде следван в бъдеще.

Г-жа **Десислава Димитрова** посочи, че стратегията на МЗ цели да финансира три типа структури. Първата обхваща лечебни заведения с над 51% държавна собственост, втората - домовете за медико-социални грижи за деца и третата включва общинските болници. По отношение на лечебните заведения с над 51% държавна собственост се предвижда създаването на структури за ранна диагностика на онкологични заболявания и тяхното лечение. Заболеваемостта от карциноми е втората по важност причина за смъртност в България. Ранната диагностика е голям проблем, затова и много малко хора имат достъп до качествено лечение. Това е причината цялата инвестиция от 138 млн.лв. да бъде насочена в тази посока. Ще има 10 регионални центъра, в които ще се инвестира в апаратура за ранна диагностика, като вече са определени 13 типа апарати, които ще бъдат закупени в зависимост от потребността на населението. Освен 10 регионални центъра, ще има и 3 национални такива, за които ще се закупи апаратура за лъчетерапия и създаване на високотехнологичен изотоп, който също спомага за ранна диагностика. Г-жа **Димитрова** уточни, че изборът на конкретните лечебни заведения е направен от създадената Работна група към МЗ, която въз основа на визията за инвестицията е разработила критерии за избор на лечебни заведения и анализ на данните на различните лечебни заведения, като вследствие на това е подбрала приоритетните. Публикувани са на интернет страницата на МЗ за обществено обсъждане. В началото на септември 2010 г. с Решение на МС е приета концепцията и конкретните бенефициенти. Конкретните критерии за избор на лечебни заведения са ключово териториално разпределение, т.е. да има 1 до 2 лечебни заведения в еврорегион, като за ЮЦР е необходимо да има 3 поради трудна достъпност. Другите критерии са ниво на хоспитализиране и заболяваемост от карцином – в община от градските ареали, липса на центрове за онколечение на територията на тази община, наличие на квалифицирани медицински специалисти и финансиране по други проекти и програми. В резултат на тези критерии са избрани следните лечебни заведения: за СЗР – МБАЛ Монтана и МБАЛ Плевен, за СЦР – МБАЛ Велико Търново и МБАЛ Русе, за СИР – МБАЛ Варна, за ЮИР – МБАЛ Бургас и МБАЛ Сливен, за ЮЦР – МБАЛ Пловдив, МБАЛ Кърджали и МБАЛ Смолян и за ЮЗР – МБАЛ Благоевград и многопрофилните болници, които са национални центрове в София. По отношение на общинските болници, г-жа **Димитрова** отбеляза, че се предвижда финансирането на три категории общински болници. Първата категория е в подкрепа на цялостната концепция за онколечение, като към 10 центъра за ранна диагностика се прибавят и онкодиспансерите, в които на

регионално ниво ще бъде предоставена апаратура за онколечение. Изключение правят държавните онкодиспансери и онкодиспансерът във Върна, който е обединен с болницата и получава 30 млн.лв. по държавна програма. Онкодиспансерите са както следва: в СЗР – Враца, СЦР – Велико Търново и Русе, СИР – Шумен, в ЮИР – Бургас, в ЮЦР – Пловдив, Стара Загора и Хасково и в ЮЗР – Благоевград и София. За онкодиспансерите в концепцията са определени 4 типа лъчелечебна апаратура, като те ще бъдат специфицирани според броя преминали болни и за всеки един от тях ще бъде определена нуждата от определена апаратура. Другите две категории общински болници са големите общински болници, чиято цел е предоставяне на базова медицинска услуга на ниво 1 и ниво 2. Процесът на избор на тези болници е аналогичен на този за държавните лечебни заведения. Първоначално концепцията за малките общински болници е в посока реструктуриране на болниците за активно лечение в болници за долекуване, като основен критерий е самата болница да има желание за реструктуриране. След провеждане на обществено обсъждане бе установено, че няма териториално разпределение и болниците, които желаят да бъдат реструктурирани, са с много големи финансови задължения. Г-жа **Димитрова** посочи друга причина, поради която третата категория болници претърпя промени - по Наредба 40, определяща основния пакет заболявания, които се лекуват със здравноосигурителни вноски, има т. нар «пътеки за долекуване», които следва да бъдат финансирани от тези болници, но такива пътеки към настоящия момент не са финансирани. Поради това липсва финансиране за болниците за долекуване в дългосрочен план. Създадена е работна група, която разработва нови критерии за избор на лечебни заведения; те също бяха представени за обществено обсъждане и приети на заседание на МС. В малките общини са налице 2 категории лечебни заведения – първата група могат да бъдат подпомогнати за реструктуриране в медицински център. Тези лечебни заведения са както следва: в СЗР – МБАЛ Българград, който може да кандидатства за финансиране за медицински център и МБАЛ Тетевен. За СЦР – МБАЛ Бяла и МБАЛ Тутракан, за СИР – МБАЛ Омуртаг и МБАЛ Елхово за медицински център, за ЮЦР – МБАЛ Свиленград, МБАЛ Крумовград и МБАЛ Девин, като Крумовград и Девин са за медицински центрове и за ЮЗР – МБАЛ Разлог и МБАЛ Етрополе. Големите общински болници са както следва: за СЗР – МБАЛ Лом, за СЦР – МБАЛ Свищов, за СИР – МБАЛ Балчик, за ЮЦР – МБАЛ Казанлък, МБАЛ Велинград и МБАЛ Карлово, за ЮЗР – МБАЛ Самоков, МБАЛ Гоце Делчев и МБАЛ Сандански.

Г-жа **Лиляна Павлова** посочи, че предложението за решение касае общински болници, като в рамките на 86 агломерационни ареали е предложен списък на всички общински онкодиспансери на тяхната територията, както и 9 големи общински болници, които да бъдат финансирани по Приоритет 1, Операция 1.1., а по Приоритет 4, Операция 4.1 са предложени малките общински болници, разпределени в две категории – медицински центрове и общински болници. При наличен свободен финансов ресурс на по-късен етап всеки от районите разполага с резерв от една или две болници, които също ще могат да бъдат финансирани.

Г-н **Данчо Симеонов**, РСР на СИР зададе въпрос дали сумата за високотехнологичните болници е 149 млн.лв. или 139 млн.лв. По отношение на болниците за активно лечение, които ще предлагат услуги за долекуване и обособяване на медицински центрове той изрази мнение, че има болници в СИР които отговарят на критериите, а не са включени в резервния списък.

Г-жа **Лиляна Павлова** поясни, че общият наличен ресурс за Приоритет 1, извън държавните болници, за които конкретен бенефициент е МЗ е 148 млн.лв. От тях 10 млн.лв. са за деинституционализация, за домовете за медико-социални

грижи за бебета и деца от 0-3 г., които ще бъдат реструктурирани и в тази връзка за високотехнологични болници и тяхното оборудване и ремонт остават 138 млн.лв.

Г-жа **Десислава Димитрова** уточни, че домовете за медико-социални грижи имат статут на лечебни заведения. При избора на болници единият от критериите е ключово териториално разпределение, т.е. във всеки един от районите да има по 1 или 2 заведения. За СИР в категорията онкодиспансери е избран Шумен, в категория големи лечебни заведения Балчик, а за малки лечебни заведения – Омуртаг. Предвид обстоятелството, че инвестицията е ограничена, се поставя акцент върху финансирането на 1 или 2 приоритетни лечебни заведения във всеки от районите.

Г-н **Реналдо Мандметс** одобри предприетия подход, макар че посочи, че той не съвпада напълно с идеята на ЕК, заложена в стратегията. От значение е, че здравеопазването ще бъде една от условностите за следващия програмен период и не може да няма ясна стратегия и план преди започването на новия период. Тази стратегия трябва да има за цел инвестиции. ЕК одобрява направените до момента усилия, но посочи, че ако стратегията не е достатъчно добра, няма да има инвестиции. Г-н **Мандметс** подчерта, че негативният момент идва от факта, че за да получат повече финансиране през следващия програмен период големите болници трябва да започнат подготовка на проектни предложения още, през следващата година.

Г-н **Румен Рашев** попита дали концепцията на МЗ, приета с решение на МС представлява Здравната карта на България или не.

Г-жа **Десислава Димитрова** отговори, че в Закона за лечебните заведения е разписано, че Националната здравна карта се създава от областни комитети, като областният управител координира броя на болничните легла. Концепцията е стратегически документ, в който няма ограничения за броя легла и административни структури.

Г-н **Румен Рашев** се поинтересува дали наличието на резерви, напр. в малките болници, означава, че това са резервни лечебни заведения или резервни сгради за финансиране. Той попита дали във Велико Търново ще бъдат направени 2 онкодиагностични или терапевтични центъра или 1, т.е. един държавен и един общински.

Г-жа **Десислава Димитрова** поясни, че относно малките общини става въпрос за необходими резервни лечебни заведения, които отговарят на критериите, за които не достига финансов ресурс. По втория въпрос тя отговори, че в България има голям брой лечебни заведения, независимо от собствеността им. През 2007 г. е завършен генерален план, за какъвто споменава г-н Мандметс, макар и той да не е приет в България. Неговата визия е, че всички диспансери трябва да бъдат обединени с многопрофилните болници. Това е насоката, която МЗ се стреми да поеме в дългосрочен план в бъдеще. Към момента е необходимо във всяко от големите населени места да има както диагностична, така и терапевтична апаратура.

Г-жа **Лиляна Павлова** уточни, че първото решение касае определянето на общините като конкретни бенефициенти, на чиято територия са разположени общинските лечебни заведения, в съответствие с Допълнение към Концепцията за реструктуриране на болничната помощ на Република България.

По така направеното предложение нямаше коментари и бележки и решението беше прието.

Г-жа **Лиляна Павлова** отбеляза, че следващото предложение за решение се отнася за процеса на деинституционализация. Много важно е всички общини, които

ще предлагат резидентни и съпътстващи услуги да бъдат конкретни бенефициенти. За да се изготви предложения списък с общини е направена работна група, включваща всички заинтересовани страни и неправителствени организации, работещи в сектора. Направен е детайлен анализ на всяко едно дете настанено в институция, на неговите специални нужди, въз основа на който и в зависимост от това къде в момента са настанени тези деца, е извършено разпределение според това къде е по-добре да бъде изградено жилището, в което да бъдат настанени и съответно да получат социалната услуга. На тази основа са избрани населените места, в които ще бъдат изградени нови жилища, без значение дали става дума за защитено жилище, за център за настаняване от семеен тип и пр. Предложеният списък включва 69 общини. УО на ОПРР е наясно, че с наличния финансов ресурс от 39 млн. лв. няма да може да се финансират всички центрове, затова предлага всички общини да бъдат определени като потенциални конкретни бенефициенти по програмата, след което Държавната агенция за закрила на детето да предложи на създадената работна група кои от тях да бъдат финансирани приоритетно, а за оставащите да бъдат потърсени допълнителни средства или да се реновират при наличието на допълнителен финансов ресурс по ОПРР. В тази връзка предложенията за решения са КН да определи като конкретни бенефициенти по Операция 1.1 «Социална инфраструктура» по принцип общините от градските агломерационни ареали съгласно Приложение 2, включени в обобщените карти на необходимите резидентни услуги и съпътстващи услуги и КН да даде мандат на Ръководителя на Управляващия орган на ОПРР да определи като конкретни бенефициенти по схема «Подкрепа за деинституционализация на социални институции предлагащи услуги за деца в риск» пилотните - целеви общини съгласно Решение на работната група под председателството на министъра по управление на средствата от ЕС.

Г-жа **Галия Савова**, МТСП попита, имайки предвид съвместната работа на двата УО по деинституционализацията, дали предложените общини са предварително съгласувани с УО на ОПРЧР, Агенцията за социално подпомагане и ДАЗД.

Г-жа **Лиляна Павлова** отговори, че е озадачена от зададения въпрос, т.к. ресорният заместник-министър на труда и социалната политика, ръководител на УО на ОПРЧР е член на работната група към министър Дончев, която одобрява визията и направения списък. Заместник-министърът на труда и социалната политика г-жа Валентина Симеонова, в чийто ресор е деинституционализацията също е наясно с Плана за действие по процеса. От така направения списък на вниманието на членовете на КН са предложени общини, които териториално попадат в ОПРР, а УО на ОПРЧР е приел, че това, което се финансира като резидентна грижа и услуга във всички тези общини, автоматично ще може да получи финансиране по линия на ОПРЧР. В териториалното разпределение има общини, които не попадат в обхвата на ОПРР, а в обхвата на ПРСР, за които също е необходимо финансиране. Проведена е среща с министър Дончев и УО на ПРСР, който понастоящем предприема мерки за промяна на програмата, за да могат и малките общини да кандидатстват за финансиране и да бъде завършен цикъла, т.к. не може да има такъв вид услуги само в едните общини.

Г-н **Румен Рашев** попита по какъв ред ще бъдат поканени общините.

Г-жа **Лиляна Павлова** уточни, че предстои да се вземе решение за определяне на конкретни бенефициенти - общините от градските агломерационни ареали, след което работната група на ниво министри и заместник-министри следва да изработи критерии, по които да избере пилотните общини, които ще бъдат финансирани с наличните средства като на 5 януари 2011 г. да бъдат

поканени първите от списъка. Г-жа **Павлова** пое ангажимент да представи информация на членовете на КН за пилотните общини, преди да бъдат поканени.

Г-н **Румен Рашев** отбеляза, че КН на ОПРР по принцип ще приеме списък с общини като конкретни бенефициенти, а впоследствие ще се реши кои общини ще бъдат поканени. Г-жа **Лиляна Павлова** поясни, че като цяло не е в компетентността на КН на ОПРР да определи кои да бъдат първи и кои втори, не защото една община ни харесва повече или по-малко, а защото зависи от вида инфраструктура, която трябва да бъде изградена и колко деца ще могат да се възползват от нея. Именно това е един от критериите, въз основа на който ще бъдат избрани общините.

Г-н **Румен Рашев** каза, че има вариант КН на ОПРР да бъде уведомен за критериите, но да не ги приеме и попита какво ще се случи тогава.

Г-жа **Лиляна Павлова** уточни, че са налице две възможности. Първата е да бъдат определени предложените общини като конкретни бенефициенти и да се даде мандат на ръководителя на УО да покани първи да получат финансиране тези, които са избрани от междуведомствената работна група под председателството на министър Дончев. Втората възможност е свързана с предложението на г-н Рашев, а именно да се определят всички общини като конкретни бенефициенти, и след това на база на писмена процедура да се вземе решение за одобрение на пилотни общини, като последните бъдат поканени за кандидатстване.

Г-н **Румен Рашев** заяви, че при така поставения въпрос оттегля направеното предложение.

Г-жа **Лиляна Павлова** допълни, че втората опция не е невъзможна, но ще отложи започването на процеса с няколко месеца.

Г-н **Румен Рашев** отбеляза, че е важно процесът да стартира максимално бързо и именно затова оттегля направеното предложение и предложи решението да бъде гласувано, така както е направено от УО на ОПРР.

Г-жа **Лиляна Павлова** пое ангажимент да предостави на членовете на КН критериите, по които са избрани пилотните общини и техния списък като проект.

Г-жа **Яна Трост** отбеляза, че ЕК приветства готовността на УО да отправи това предложение, защото всички предложени общини по принцип са допустими за кандидатстване. В случая става въпрос за детайлизиране на възможните кандидати, които ще бъдат избрани и следвайки Плана за действие, както и действията, отнели 2 години на всички участници в процеса да направят анализ на институциите в България, за да се разработи план за всяко едно дете. Визията на българското правителство по отношение на деинституционализацията е, че всички общини и институции следва да получат финансиране във връзка с този процес и не трябва да има притеснение, че някоя община ще бъде дискриминирана.

Г-жа **Лиляна Павлова** още веднъж подчерта, че пилотните общини ще бъдат поканени за кандидатстване след като получат формалното одобрение на КН на ОПРР.

По така направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието.

Г-жа **Лиляна Павлова** посочи, че следващото предложение е по Приоритет 3, Операция 3.1 *«Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура»*, като УО на ОПРР предлага за конкретен бенефициент да бъде избран Министерски съвет с оглед реализацията на проект за реставрация и консервация на двореца „Евксиноград“ и прилежащия към него парк.

По направеното предложение нямаше коментари и то бе прието.

Г-жа **Лиляна Павлова** направи последното предложение за промени в ОПРР, свързано с определяне на нови конкретни бенефициенти по Приоритет 5, Операция 5.3 *«Укрепване на капацитета на бенефициентите по ОПРР»*. Във връзка с редица одитни препоръки и ежедневната работа с конкретните бенефициенти при изпълнението на проекти по програмата е установено, че наличният капацитет не е на необходимото ниво. Затова УО на ОПРР предлага да се даде възможност да се подкрепят бенефициентите, като получат финансиране в размер до 200 000 евро, в рамките на техническата помощ по програмата, за подобряване на капацитета им за подготовка, управление и изпълнение на Средносрочните рамкови инвестиционни програми и проектните фишове към тях. УО на ОПРР предлага всички конкретни бенефициенти по ОПРР, а именно МЗ, МК, МОМН, АСП, АЗ, МВР, АПИ, ИА «ЕСМИС» и МИЕТ, да бъдат определени като конкретни бенефициенти, които да получат възможност да кандидатстват с проекти за техническа помощ в размер до 200 000 евро за подобряване на капацитета им.

По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието единодушно.

Взети решения:

Решение 4:

КН одобрява за конкретни бенефициенти по Операция 1.1. «Социална инфраструктура» и Операция 4.1. «Местно развитие и сътрудничество» общините, на чиято територия са разположени общинските лечебни заведения съгласно приложение към Допълнение към Концепцията за реструктуриране на болничната помощ на Р България.

Решение 5:

5.1. КН одобрява за конкретни бенефициенти по Операция 1.1 «Социална инфраструктура» общините от градските агломерационни ареали съгласно Приложение 2, включени в обобщените карти на необходимите резидентни услуги и съпътстващи услуги.

5.2. КН дава мандат на Ръководителя на Управляващия орган на ОПРР да определи като конкретни бенефициенти по схема «Подкрепа за деинституционализация на социални институции предлагащи услуги за деца в риск» пилотните - целеви общини съгласно Решение на работната група под председателството на министъра по управление на средствата от ЕС

Решение 6:

КН одобрява като конкретни бенефициенти по Операция 3.1 „Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура“, Министерски съвет за изпълнение на схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Реставрация и консервация на дворец "Евксиновград" и прилежащия му парк"

Решение 7:

КН одобрява като конкретни бенефициенти по операция 5.3 „Укрепване капацитета на бенефициентите на ОПРР“ държавните институции - конкретни бенефициенти по ОПРР (МЗ, МК, МОМН, АСП, АЗ, МВР, АПИ, ИА «ЕСМИС», МИЕТ), като за всеки един от тези бенефициенти се определят бюджетни линии всяка на стойност 391 166 лв. (200 000 евро) или общ бюджет 3 520 494 лева (1 800 000

евро).

Предприети действия по публичност и информиране. Представяне на предварителни резултати от Пилотна оценка на капацитетана бенефициентите по ОПРР

По следваща точка от дневния ред, *Предприети действия по публичност и информиране и представяне на предварителни резултати от Пилотна оценка на капацитета на бенефициентите на ОПРР*, г-жа **Лиляна Павлова** даде думата на г-жа **Силвия Бончева** да представи направеното в тази насока.

Г-жа **Силвия Бончева** отбеляза, че в началото на 2010 г. е обявена открита процедура по ЗОП, вследствие на която са сключени 4 договора за изработка и поставяне на билбордове в 6-те района. До момента са поставени над 250 билборда на територията на цялата страна, като целта е повишаване на обществения интерес. В средата на годината са избрани 2-ма изпълнители по малка обществена поръчка за изработка и разпространение на информационни и рекламни материали по ОПРР. Продуктът от тази дейност е налице и са отпечатани брошури, упътвания, ръководства и други информационни материали. Има 7 сключени рамкови споразумения за логистично и техническо обезпечаване на всякакви мероприятия, които касаят изпълнението на ОПРР. Има 6 обособени позиции в 6-те района за насърчаване участието с качествени проекти по всички схеми на ОПРР, така че да бъде подпомогната работата на УО. Към момента тече процес за съгласуване на договори с национални телевизии и радиа. Предстои да се сключат договори с БНТ, БТВ, НОВА ТВ, договори с БНР, Дарик Радио и Радио Фокус. Целта на тези договори е да се излъчват предавания, рубрики, репортажи и актуални новини; представяни добри практики от изпълнението на ОПРР; разяснени възможностите и ползите от участието с проекти и реализацията на приоритетите по програмата. В началото на декември е обявена малка обществена поръчка за изпълнител за актуализация на дизайна на уебсайта на ОПРР и подобряване на неговата функционалност. Г-жа **Бончева** поясни, че в рамките на първите месеци на 2011 година се очаква уебсайтът да бъде изцяло обновен, като новата версия ще бъде публично представена. Тя добави, че през изминалия период са проведени много публични събития за осигуряване на максимална публичност и прозрачност на изпълнението на ОПРР, проведени са 19 информационни дни в 6-те района по отворените схеми за безвъзмездна финансова помощ. В началото на 2010 г. е проведена пресконференция за представяне на предстоящите схеми. В средата на годината е проведена и пресконференция за представяне на напредъка по изпълнението на програмата. Внедрена е практиката за организиране на официални церемонии при подписване на договори по схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като до момента са проведени 9 такива. През юли 2010 г. е подписано финансовото споразумение по европейската инициатива JESSICA. Проведена е конференция за подготовката и програмирането на следващия програмен период. В края на ноември е проведена информационна среща за деинституционализацията на децата в България. Г-жа Бончева представи и предстоящите събития по ОПРР: на 8 декември ще се състои конференция за инициативата JESSICA; през януари 2011 г. ще се организира голяма годишна конференция на ОПРР, на която ще се представи напредъка за 2010 г. Като дейности през 2011 г. се предвиждат избор на изпълнител за създаване и разпространение на рекламни видеоклипове за ОПРР,

както и сключване на договори с печатните медии. Също така ще бъде направено социологическо проучване, за да се прецени какво е нивото на информираността и публичността по програмата и какво трябва да бъде направено през следващия период.

Г-н **Мишо Настев**, ССИ се поинтересува дали се предвижда популяризиране на постигнатите резултати по ОПРР в интернет пространството, като публикуване на 3D изображения в глобален аспект, което би позволило на хора от цял свят да се запознаят с направеното по програмата. Това би могло да се обвърже и с български природни забележителности, което да стимулира туристическия поток към България.

Г-жа **Лиляна Павлова** отговори, че подобна дейност не е предвидена, но е добра идея и може да се помисли в тази насока за разширяване на мерките на ОПРР за публичност. Тя отбеляза, че за популяризирането на България в световен мащаб се работи от страна на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, за което имат предоставен необходим ресурс от страна на ОПРР.

Г-н **Стоян Георгиев**, МИЕТ допълни, че определено се работи за привличането на чуждестранни туристи в страната чрез реклами в т. нар. паневропейски канали и посредством интернет.

Г-жа **Силвия Бончева** уточни, че УО на ОПРР винаги е готов да приема предложения в тази насока. Тя обясни, че в рамките на малката обществена поръчка за избор на изпълнител за актуализиране на уебсайта на ОПРР, се предвижда да се реализира секция, в която ще бъдат публикувани добри практики по програмата като снимков материал и кратки резюмета.

Г-жа **Лиляна Павлова** отбеляза, че има одобрен проект на МИЕТ за промотирането на България като туристическа дестинация.

Г-жа **Лиляна Павлова** даде думата на г-жа **Борислава Лалова** от Фондация "Глобални балкани", за да представи Пилотната оценка на капацитета на бенефициентите по ОПРР.

Г-жа **Борислава Лалова** отбеляза, че основна цел на сключения договор е укрепване на капацитета на бенефициентите, за което е изготвен инструментариум, който да бъде тестван при извършването на тази оценка. Към момента са налице предварителните резултати. Оценката е извършена по отношение на 3 конкретни бенефициента на ОПРР - МЗ, МК, АПИ и Община Варна. Предварително е изготвен списък от показатели в рамките на 5-те основни групи индикатори, които по-късно са групирани. Първият индикатор е „Човешки ресурс“, който представлява обезпеченост с човешки ресурс спрямо изискванията на ОПРР. Вторият индикатор е организационен капацитет, има се предвид процедури, системи за управление, мониторинг, отчетност, спазване на одитна пътека, системи за съхранение и подаване на информация в срок. Третият индикатор е технологичен капацитет, т.е. техническите условия за развитие, техника, пространство, транспорт и комуникационни технологии. Четвъртият индикатор е комуникационен капацитет, има се предвид безпрепятствен ли е комуникационният поток, релевантна ли е информацията към работните задачи, адекватни ли са реакциите в рамките на работните задачи. Петият индикатор е за взаимодействието с външната среда, т.е. нормативните, административните и оперативните бариери, които стоят пред изпълнението на проекти по ОПРР. Г-жа **Лалова** каза, че по отношение на човешкия капацитет изводите са, че бенефициентите разполагат с необходимия квалифициран човешки ресурс. За по-големи мащаби като обем на средства и брой проекти обаче той може да се окаже недостатъчен. Вътрешният ресурс в рамките на организацията в голяма част съответства на функционалните изисквания, като опит, обучение на служителите, образование, но при нарастване на обема

средства той също може да се окаже недостатъчен. Използват се също така и други звена, други дирекции в рамките на техните структури, които допринасят на стабилността на капацитета. По отношение на човешкия капацитет оценителите имат три основни препоръки. Първата е разширяване, т.е. привличане на допълнителни специалисти, където е необходимо, чрез увеличаване на щатния състав или на граждански договори. Втората препоръка е свързана с оптимизиране, представляващо равностойно участие на вътрешни и външни експерти по проектите, което ще освободи част от вътрешния капацитет на бенефициентите. Третата препоръка касае обучения насочени към нуждите в даден момент, което се свързва с гъвкаво проучване на нуждите, планираност съобразена с натовареността на експертите, за да не се възпрепятства тяхната работа по програмата. Препоръчва се и метода на гъвкаво обучение на новопостъпили - обучение на работното място, наръчници и наличие на вътрешен ресурс за обучение. По отношение на организационния капацитет изводът е, че е изградена стабилна основа, съобразяване с правилата и изискванията на ОПРР, използва се капацитетът на други звена в институцията, действат системи за мониторинг, финансово управление и контрол, въведени са системи и процедури за ефикасно финансово управление. Бенефициентите имат достъп до електронни и аналитични данни; налице са отделни счетоводни системи или отделни аналитични сметки за следене на разходите по проектите. Г-жа **Лалова** каза, че като организационни недостатъци се определят забавянията при провеждане на процедурите по ЗОП. В тази насока има две препоръки - да се спазват сроковете и да се оптимизират сроковете при провеждане на предварителен контрол. По отношение на комуникационния капацитет има надеждни процедури, практики на комуникация; оперативната комуникация с УО се оценява като много добра, практически ориентирана, като се използват разнообразни комуникационни канали. Регулярното представяне на отчети е такъв канал за комуникация, който обхваща внасяне на справки, отчитане на напредъка с натрупване. По отношение на комуникационния капацитет се препоръчва оптимизиране, т.е. бенефициентите да адресират въпроси към съответния отговорен служител в УО в зависимост от естеството на въпроса. Също така е необходимо оптимизиране на времето за тръжните процедури. За индикатора Външна среда не се наблюдават съществени бариери породени от нормативната уредба за изпълнение на проекти по ОПРР. Но процедурите по ЗОП допускат възникването на забавяния, а ПМС 121 поставя високи изисквания към експертите, работещи по проектите на ОПРР, което налага привличането на външни експерти. Работните практики могат да бъдат оптимизирани чрез по-добро планиране на времето и намаляване на административната тежест. В тази връзка се препоръчва планиране на сроковете и навременно изготвяне на предварителни планове за обществени поръчки, участие на бенефициентите при създаване на правните норми и в работни групи, където това е възможно. Накрая пилотния модел е оценен така, че на база на тази методология да може да бъде проведена по-мощна оценка. Методологията се оценява като ефективна, това е методът на структурирано интервю, което може да се обогати с мнението на външни заинтересовани фактори. Последната препоръка е свързана с времето за оценка. Смята се че 4 месеца са достатъчни за изготвяне на една по-мощна оценка.

Г-н **Николай Нанков**, Областен управител на Област Ловеч, отбеляза, че би било полезно да се разшири анализа чрез предвиждането на оценка на финансовия капацитет на бенефициентите, например до каква степен една община има възможност да съфинансира изпълнението на няколко проекта.

Г-жа **Лиляна Павлова** отговори, че това предположение ще бъде взето

предвид и включено към голямата оценка, която предстои и поясни, че е проведена тръжна процедура и към средата на декември предстои избор на изпълнител, който в период от 24 месеца да реализира програма за обучение на бенефициентите - общини. Целта е да се осигури първо преглед и анализ на нуждите за специализирано обучение на бенефициентите, на екипите в общините, които работят по разработването и управлението на проекти. Това е важна дейност в подпомагането на общините като бенефициенти по ОПРР.

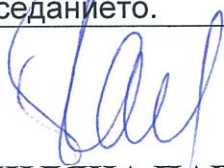
Закриване на заседанието на КН на ОПРР – заключителни слова на г-жа Лиляна Павлова и представител на ЕК

Г-жа **Лиляна Павлова** даде думата на г-жа **Яна Трост** от ЕК за заключителни думи.

Г-жа **Яна Трост** благодари за прозрачността, отвореността и сътрудничеството от страна на УО и изтъкна, че съществува много добра връзка между ЕК и УО, както и с останалите партньори, което улеснява процеса на работа. ЕК винаги е била информирана за процесите в ОПРР и самото заседание на КН показва, че страните са наясно с това, което се случва, има желание за участие в процеса, следи се изпълнението на програмата и най-важното в момента усвояват се фондове. По отношение на сключването на договори и извършените плащания, г-жа **Трост** отбеляза, че е необходимо да се следва скоростта от последните 4 месеца. Важно е да се полагат усилия за подбор на качествени проекти, като количеството не следва да е за сметка на качеството им. Очаква се прилагането на инициативата JESSICA - първият финансов инженерингов инструмент включен в ОПРР, въз основа на подписаното споразумение с ЕИБ през есента, като е възможно да бъде разширена през следващия програмен период, ако е подходяща и успешна за България. Г-жа **Трост** заяви, че ЕК е отворена за дискусии с всички заинтересовани страни.

Г-жа **Лиляна Павлова** благодари на целия екип на ЕК, който ежедневно си сътрудничи с УО на ОПРР и отбеляза, че дискусиите по време на КН са били много ползотворни и са взети важни решения, необходими за успешното реализиране на дейностите през 2011 г. Тя благодари на членовете и гостите на КН за участието им и подчерта, че и занапред УО на ОПРР ще разчита на тяхната подкрепа за реализирането на планираните дейности по програмата. Г-жа **Павлова** благодари също така и на екипа на УО за цялостната работа, допринесла за добрите резултати представени на КН и закри заседанието.

УТВЪРДИЛ:

ЛИЛЯНА ПАВЛОВА,
Заместник министър на РРБ,
Ръководител на УО на ОПРР,
Председател на КН на ОПРР

ДЕНИЦА НИКОЛОВА,
Главен директор на ГД "ТПР",
УО на ОПРР